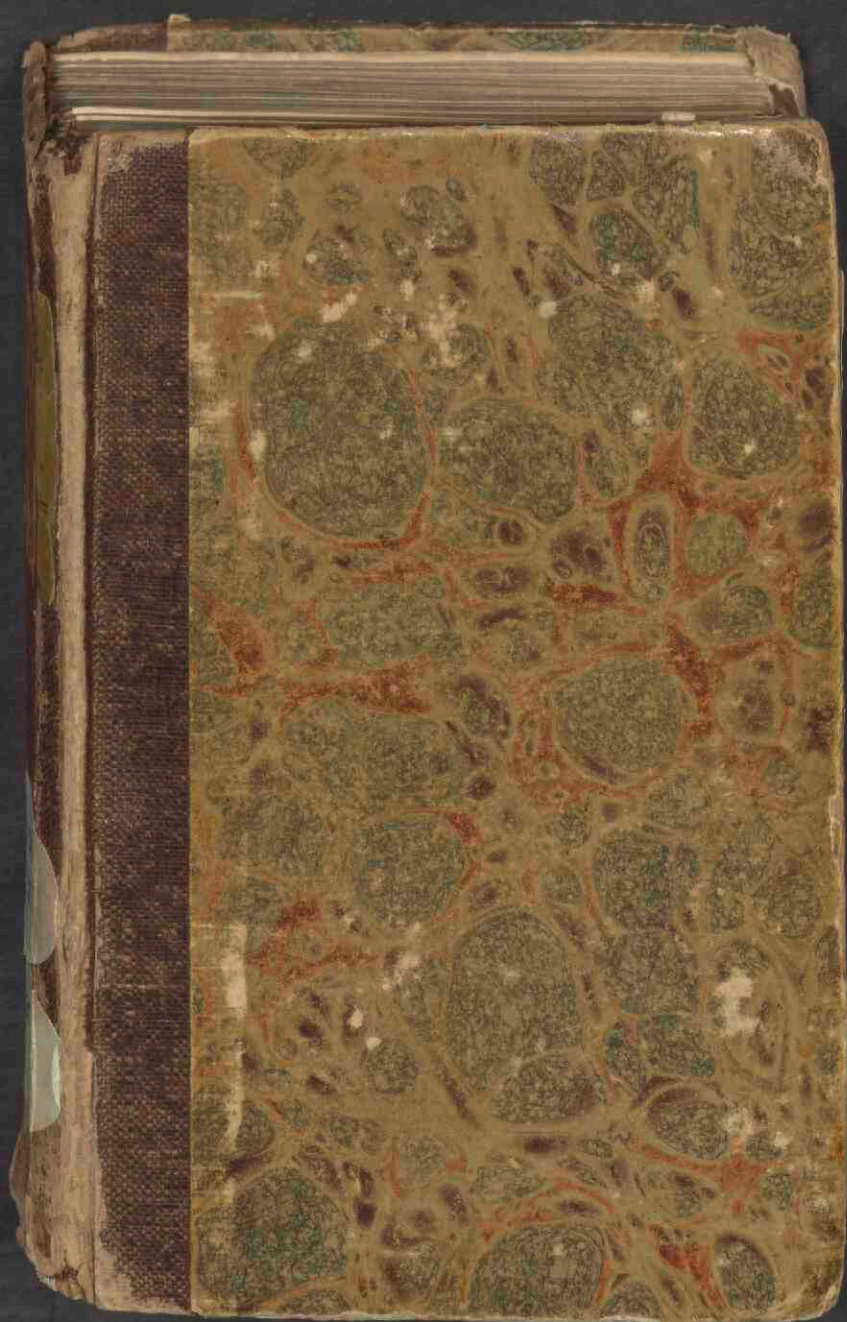

Hecastus Macropedii : fabula non minus pia, quam jucunda, in qua tanquam in speculo, contemplari licet, quemadmodum ex animo paenitentes, per Christum, ad foelicem vitae exitum perducantur.

<https://hdl.handle.net/1874/421186>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
  - de kopsnede
  - de frontsnede
  - de staartsnede
  - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

MACROBII
FABULAE.

X. oct.

177

Rariora

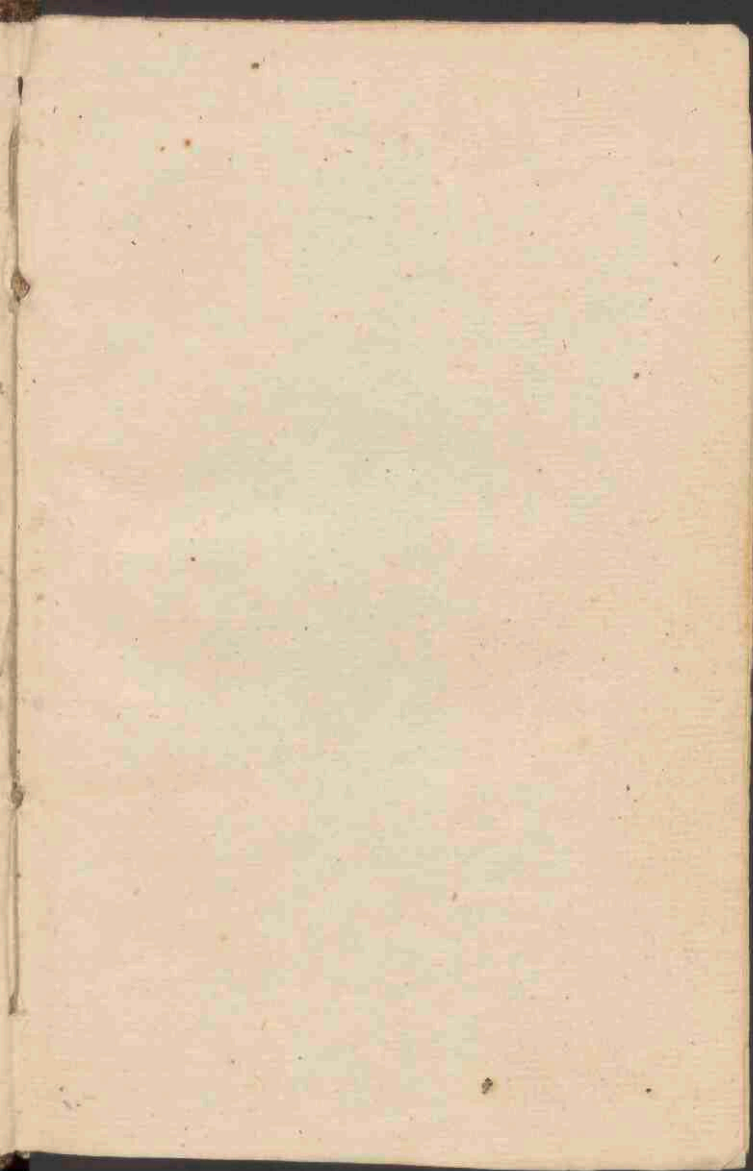

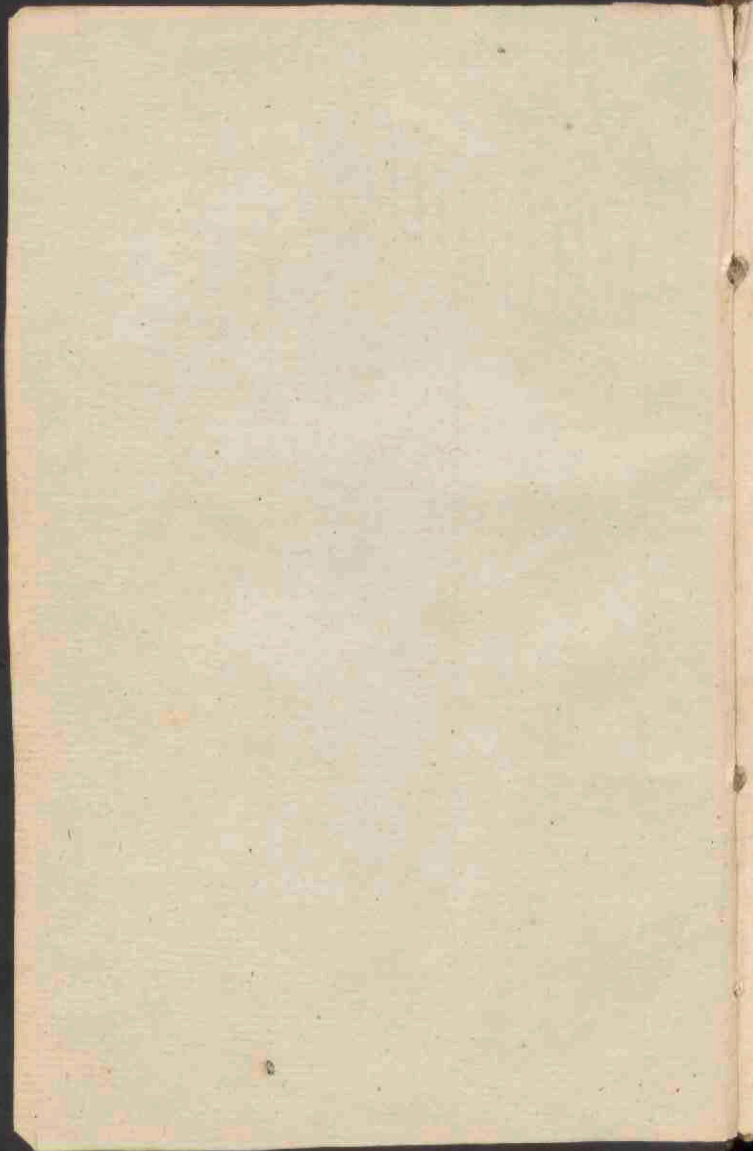

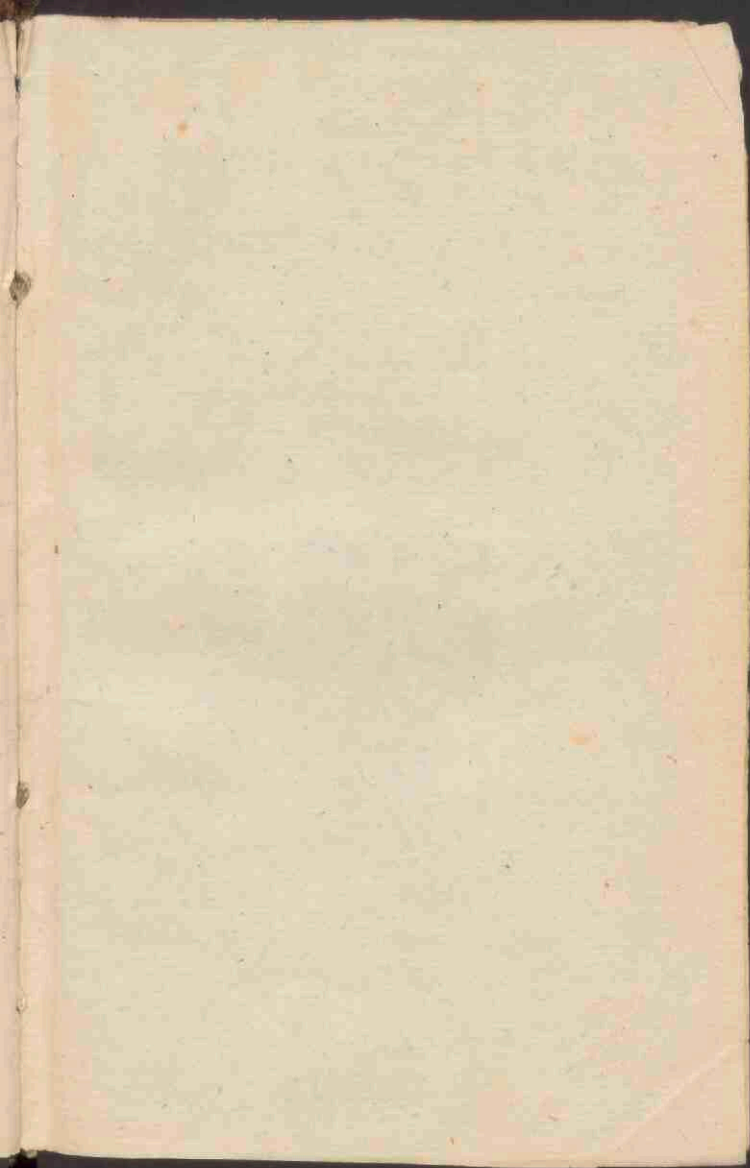

Litterae Latinae

Octavo n° 177.

E
M
N

v N. oct. 1777
Ravenna

HECASTVS MACROPEDII. FABVLA NON MINVS PIA, QVAM IVCVNDÆ,

*in qua, tanquàm in speculo, contemplari licet,
quemadmodum ex animo pœnitentes, per
Christum, ad foelicem uitæ exitum per-
ducantur.*

ex dono Buchely

COLONIAE, apud Ioannem Gymnicum.

Anno M. D. XL.

MODESTISSIMO IV
XTA AC DOCTISSIMO VIRO D. GO

dofrido Montano Endhouiensi Decano dignissi-
mo, Georgius Macropedius

S. D.

VANdoquidem tibi uir ornatissime iam
dudum nostra placere ludicra, D. & fra-
tre nostro Arnolde communi amico re-
ferente, cognoui, etiam tibi serium quid-
dam lucubrationum nostrarum dicere
statui. Ad quod me pariter non modo proborum pa-
rentum tuorum amica familiaritas, & in nostros col-
lata beneficia, uerumetiam tua fratrumq; tuorum (cū
sub nostris in re literaria militaretis castris) proba in-
doles & honesta conuersatio plurimum extimulauit.
Accipe igitur hanc Hecastum fabulam nostram piera-
te honestam, anni præcedentis ætate non sine magno
spectantium plausu à nostris tyrunculis actam, & iam
tandem hortantibus amicis aditam. Et siquidem eam
probaueris (id quod futurum spero) candidis commu-
nica, & à Zoilorum dentibus (modo citra contentio-
nem fieri possit) subinde uindica: sin autem *ὡς ἄρ' ἴδῃ φῶς*
ἂν μὲλλοι improbaueris, aut tuo nomine indignam iu-
dicaueris, sic temeritatis me argue, ut nihilo minus
amicum erga te animum, tametsi in uili munusculo,
modestus agnoscas. Vale uir grauissime, & me tui a-
mantissimum indica. Ex Traiecto pridie Calen-
das Aprilis, Anno à Christo

nato 1539.

PER-

PERSONAE DRAMATIS, SEV FABULAE interlocutores.

Hecastus, maritus	Dæmones cum duobus amicis.
Epicuria, uxor.	Syngenes cum duobus cognatis.
Philocrathes, filius	Mors, larua tererrima.
Philomathes, filius.	Sathan, diabolus.
Philoponus, seruus.	Acolytus, persona muta.
Panocnus, seruus.	Hieronymus, pastor.
Oeconomus, libertus.	Virtus, persona feminea.
Dætrus, coquus.	Fides, persona feminea.
Ancillæ duæ.	Plutus, latens & loquens ex arca.
Nomodidasalus, legatus.	Chorus ex tribus pueris & tribus puellis familiæ Hecasti.
Puer legati.	

AD candidum Lectorem.

NE mireris Lector Actorum frequentiam, quod magis auditorum scholæ nostræ utilitati, quàm comico artificio studuimus. Vt quod alioqui paucioribus, data opera pluribus conducatur.

ARGUMENTVM.

ONuiuium sibi atq; amiculis suis
Opiparum Hecastus apparans, pleuritide
Per cellitur, subitoq; post grauissima
Scelera, citatur ad supremum iudicem.

Cumq; anxius neq; amiculos, neq; proximos,
Neq; liberos fidos sibi comites uia
Offenderet, despondet animum. Ad ultimum
Virtute fultus & Fide, post sacrifici
Monita salutis, postq; pœnitentiam,
Vitæq; restitutus est & gratiæ.
Dein morte sancta spiritali gaudio
Se affecit, & suos, probosq; reddidit.

PROLOGVS.

VOTQVOT theatro nostro adestis, tū
uiri,

Tum scēminæ, nouam sacramq; fabulam
Vobis hilariter offero. cui nihil

Inest pudendi sceleris, aut lasciuie. At
Quemadmodum unusquilibet, uel Hecastus hic
(Qui candide uobis modo exhibebitur)
Post gloriam, luxum, & uoluptates suas
Subitò subinde ab omnibus desertus, ad
Mortem feratur horridam, uidebitis.
Videbitis gestus pudicos undiq;,
Actusq; grauiiter exhiberi comicos.
Non hic amator uirginum, non leno, non
Scortum impudicum, uel quod offendat pios
Oculos, modo spectator adsit candidus.
State igitur absq; turba, & absq; turbidis
Clamoribus, nostrumq; Hecastum ab initio ad
Mortem uidete progredi, talemq; se
Tandem futurum quisq; uestrum cogitet.
Valete. Hecastum, cuius hinc libertum agam &
Oeconomon, huc prodire mox uidebitis.

ACTVS I. SCENA I.
Hecastus solus, Iambici trimetri.

Nemo

NEMO omnium mortalium foelicioꝝ
Me uiuit usquam gentium. quòd nesciam
Si quidlibet meam ad beatitudinem
Queat addier. Formosa coniunx, filij
Acres, uenustæ filie, ampla familia est.

Varia supellex ornat ædeis splendas.
Thesaurus auro argento & electro tumet.
Arcaeq; perticæq; ueste plurima
Ex purpura uel coccino aut holoserico,
Conferta sunt. lati greges in pascuis
Vberrimis, agri seraces, commodi
Reditus, sed & possessiones plurimæ,
Et quicquid ad foelicitatem conferat,
Inueni ualenti ac sospiti simul affluit.
Age igitur anima, fructe rebus proprijs,
Ede, bibe, epulare cum bonis sodalibus
Et amiculis. Nec terreant te, qui tibi
Diem futuri examinis prænunciant,
Qui faucibus crepantibus tibi prædicant,
Quòd exigenda ratio sit de singulis
Quæ possides uel prodigis, quemadmodum
Expenderis. Nugas agunt qui hæc blaetiunt.
Nam quilibet (ut humana ratio iudicat)
Rerum suarum dominus, haud œconomus est.
Nunc igitur huc mea euocata uxorcula,
De uespera cœna, deinde uesperari

De erastina uolupte apparanda iussero.
Hinc Demonem amicum adiero, & hunc diem
Iocis, fritillo, ac poculis sepeliero.
Prodi uxor adibus, quod aliqua serio
Priusquam amicum adeam, tibi mandanda sint.

ACTVS I. SCENA II.

Epicuria, Hecastus, Panocnus.

Trimetri ut superiores.

MI uir quid euocas me ad æstum & aëra?
Quin intus ea que erant iubenda dixeras?
He. Ut delicata, ut tenera facta es mea rosa.
Quin palla uel calyptra operuit has genas?
Ep. Etiam ne rides? He. Egone? Ep. Tu nã. Iam iocis
Et ineptijs missis anime, dic seria.
He. Cura apparari uesperum conuiuium
Et delicatum & splendidum sint frixa, sint
Elixa, sint assata, sint liquata sint
Quæcunq; sint in copia. Nam uesper
Nobis uiri primarij cum uxoribus
Latissimè excipiendi, honeste ac blanditer
Tractandi erunt. Epi. Conuiuium mi uir recens
Conuiuæ Hecaste denuo? calent adhuc
Verus, calent foci, calentq; chytropodes,
Et denuo mi Hecaste conuiuæ, & recens
Conuiuium? He. Si quid calet, iam serueat.
Parentur omnia denuo. Ep. hesternò die

Quæ cocta, nondum absumpta sunt. suffecerint
Quatuor uiris, totidemq; eorum uxoribus,
Ut puto. He. putas? abi, coquantur omnia
Recentia. Ep. Licet. qui putas esuri erunt?
He. Cognati, amici, contribules. Cæterum
Vxor, tua nil interest præscire, quos
Adduxero. cura appareatur quæ gulæ &
Ventri satisfaciant. Ep. Licet. tribus. ne adhuc
Si coxero, satis arbitraris? He. Ut hoc genus
Muliercularum illiberale est & tenax.
Nouem decemue adduxero, ut te Iuppiter
Mala suscitatrix perdat. Ep. ne irascere, at
Memineris ut nobis sacerdotes crebro
In concione publica denunciant,
Quod de omnibusq; & singulis, quæ prodigi hinc
Absumimus, largimur, aut expendimus,
Coram supremo iudice in nouissimo
Die exigenda est ratio. He. Te iam scilicet
Terret dies nouissimus. quos tu mihi
Narras dies nouissimos? nugantur ij
Qui isthæc ferunt, quò ex arculis nostris sibi æs
Emulgeant. hi nos subinde territant.
An non licet mihi meo pro arbitrio
Quæ propria sunt expendere, aut partis frui?
In parridas, in latrones, in canes
Verpos, in ethnicos, & id genus impios

Discussio hæc de seuiet. baptisma nos,
Christusq; nos seruabit. aut si quid sit in
Nobis mali, post lachrymis piabimus.
Neq; nos sumus uirtutis omnino uacui.
Quod namq; abundat erogamus interim
Pauperibus, orphanis, peregrinis. Sacras
Aedes sacris diebus inuisimus, deo
Precem dominicam fundimus. Fidem quoq;
Nulla impiorum dogmatum aspergine
Foedam, tenemus integram. Vade stolidam,
Et coquito quæ coquenda sunt. nouissimus
Quidem dies nunc longe abest, uenturus est
Post multa tandem secula. age, fruamur his
Præsentibus, dum ætas fauet, tempus iuuat,
Fataq; sinunt. Imea rosa, isthæc expedi.
Ego Demonem accedo amicum proximum,
Cum quo iocis, facetijs, & lusibus
Tempus teram usq; ad uesperam. Ep. Vade igitur, &
(Quia imperare non quoco tibi, nec uolo)
Regredere quæso tempori. He. Heus. Ep. quid nunc? He.
Volo,

Si quispiam me quæritet, ne facile me
Prod. itis, aut finatis euocarier.
Quòd hunc diem genio dicaui liberum.
Sequere Panocne. Pa. Hem. Heca. Tu familiæ præcipe.
Ep. Curabitur. Vir hic admodum fit prodigus,

Qui

Qui ne quidem blandis logis, nec asperis
Compefcitur. Nifi aliquid ego largiffimis
Illius ufq; impendijs detraxero,
Cito res domestica tota dilabetur, heus
Heus Detre, ades. decem uiris uel foeminis
Coqui uolebat. alteram partem caute
His sumptibus detraxero. foculis nouis
Vetera recocta (modo integra) inferenda sunt.
Heus Detre. —

ACTVS I. SCENA III.

Trimetri. Detrus. Epicuria.

D—Aetrus hic. quid hera factum uoles?
Epi. Cape sportulam, atq; hos aureos solidos duos.
Ex omnibus quæ per macellum ueneunt,
Quantum fatist? decem uiris, eme optima.
Dæ. Papæ, decem iam denuo? Ep. denuo decem.
Dæ. Si adddas adhuc solidos duos, uix emero.
Ep. Abi frutex, non emeris? Dæ. non emero,
Ut ueneunt iam opsonia. At si me audias,
Probe admodum tibi consulam. Quæ adhuc super
Sunt reliquæ ueteres, nouis, ut recalcant,
Interferantur callide. parcatur huic
Dimidio emendi impendio. Ep. Recte mones,
Si industriè fieri queat. Dæ. tam industriè,
Ut nec ipsa sentias quæ feceris.
Sine me meo periculo hanc fabam cudere.

A S Ep.

Ep. Sino uide ne in aliquo honori deroges
Mercare quod putas fore necessarium.
Ego interim curabo cum famulatio
Quod ad uoluptatem atq; splendorem attinet.
De. Vadam. Tenacitas me hercle mulieri
Sordesq; natura insita, haud ullo queunt
Respectu honoris uellier. Satius mihi
Fuit igitur obsequi, atq; idem suggerere quod
Certe uidebam uelle eam sibi suggeri,
Quod hinc mihi concilio pacem & gratiam.
Prospicio Demonis fores aperirier.
Proripio me, ne forte herus me hic opprimat.

ACTVS I. SCENA III.

Tetrametri. Hecastus, Demones, Panocnus.

Hoc est quod intus dixeram tibi Demones. *sista-*
mus hic

Cum poculis fritillum, ut alea & orbibus lusorijs
Moueamus ultrò tedia. De. Hem, *sistamus*. at quis legibus
Certabimus? He. Victo hauriendus cyathus est. De. immo
magis

Victo hauriendus cantharus, cyathusq; uictori cadat.

H. Adhuc placet non admodū terret capax me cātharus.

Puer ades, & his infunde uina poculis, dein domum

Te proripe, atq; sat age, ne quid imparatum offendero.

Caue deinde, si petat me quispiam, ne me indices.

Pa. Non indicabo sed tibi quis usq; cyathissabit, &

In cæteris minister erit? He. Iners inertis non eget.
Abi piger, manum laboribus applica nos nostra enim
Curabimus, nobisq; cyathissabimus redi. Pan. Hem. Heca.
Mane.

Primum omnium dic coniugi nos ad futuros uesperari.
Pa. Dicam. He. Philopono dic, paret uino hauriendo doliũ
Dulcissimum. Pa. Licet. He. inde toti familiæ, ut sese exco-
lant,
Chorum instruant, lati q; nos cum carmine excipiant, quod
hunc

Diem atq; noctem subsequam genio dicare statuimus.
Pa. Faceffo num quid aliud est, quod exequendum præci-
pis? (cra.
He. Nihil. Pa. ualete sospites. He. Iam nostra agamus ludis
De. Agamus en bis unio. He. bis senio. De. en bis binio
He. Bis quinio. De. en bis ternio. Heca. bis quaternio. De.
bis quaternio.

Victoria hæc mihi cesserit. H. bis ternio. De. en bis quinio
He. Bis binio descensus usq; noster est. De. bis senio
Ascensus hic spondet mihi uictoriam. He. bis unio.
Profecto prodigiosus hic iactus fuit. De. fuit quidem
Sed iam uicissitudinem hanc mutauero. te uerbero.
En ternio & quaternio. He. me uerberas, & uentulus
Me uerberare uisus est, sub dextero hoc hypochondrio.
De. Quid somnias? He. Non somnio, sed intrò eamus abse-
cro.

De.

Dæ. Eamus. atq; uterq; prius exhauriat sibi poculum.
He. Præbibe, sequar. D. bibi. sequere. nam poculo hoc plaga
tue

Medebere. He. id quod faxit Aesculapius. Dæ. faxit. bibe.
He. Bibi. sed haud dum sentio. cedamus intrò Dæmones,
Extraq; uentū hæc cœpta terminemus alacrius. D. Placet.
Nā corpori egro aquilo intulit persepe multa pericula.

CHORVS. Iambici dimetri.

Ex capite II. Sapient. Salomonis.

Nihil sodales tandem erit
Caro nostra quàm extinctus cinis,
Et mollis instar aëris
Sese resoluat spiritus.

Vt nubili uestigium
Hæc uita nostra transiet,
Vt nebula dissoluenda, quæ
Radijs liquet solaribus.

Perinde ut umbræ transitus
Vitæ suavis tempus est,
Operisq; nostri ac nominis
Cum tempore erit obliuium.

Igitur sodales commodis
Fruamur his præsentibus,
Veluti iuuenta celeriter,
Imbuti Iaccho & balsamò.

Non temporis flos transeat,

Vernis coronemur caput
Per omne pratum & compitum
Rosis, priusquam marceant.

Nullus sit exors gaudij.

Leticia ubiq; symbola
Linquamus, hæc quod una sit
Pars atq; fors mortalibus.

ACTVS II. SCENAI.

Trimetri.

Oeconomus solus.

GRandi malo serui putant se obnoxios,
Cum imperia sedulo exequantur herilia.
Id quod mihi quoq; tunc persuaferam fore,
Cum seruitutis colla subderem iugo.
Verum secus modo iudico. Nam tum (licet
Operans & obsequens) eram multo omnium
Liberrimus, curam omnem in alios transferens.
Libertus ubi iam factus sum, cura undiq;
Rerum omnium domesticarum me opprimit.
Si quid uel intus uel foris uernaculi
Neglexerint, mihi imputatur, quasi geram
Curam uniuersam. Accedit his, quod nec mihi
Obediunt, nec gnauiter suis student
Negotijs. Nam aut garriunt, aut luscitant,
Aut in foro omnibus obstrepunt, sua negligunt.
Videbo quid Dætrum moretur, quo minus
Ferat coquenda, coquatq; edenda uesperis.

Vos

Vos fulcra, mensas, gausape, & monilia,
Orbes, quadras, uasaq; parate, ut iusseram.
Audistim' hæc? parate cuncta ut iusseram.
Non audient me suspicor, sed ut ab ero,
Ad fabulandum aut feriandum confluent.
Recta tamen uadam in macellum, ut

Quid hæctenus Detrum moratum est. Si quidem
Occurrerit, uia laborem ademerit.

ACTVS II. SCENA II.

Tetrametri.

Panocnus. Philoponus. Oeconomus cum Detro.

Quantumlibet festinet hera, quantumlibet Apeleus
therus,

Res neutiquam processerit, nisi Detrus adsit qui coquat

Quæ edenda sunt. quid discus absq; edulio? Ph. Βούρ λάρ
νηκός.

Panocn. Tantisper ergo moremur hic dum redeat is, qui
amissus est, (placet.

Dumq; ille abest cui labor & omnis opera inutilis est. Ph.

Miranda sunt profecto quæ de nostro hero memoras mihi.

Nam quanquam is hæctenus fuit rerum omnium profusior,

Et ad uoluptatem gulæ atq; Veneris indulgentior,

Nunquam tamen tam futilem festiuitatem prodidit.

Timeo hercle ne res tam insolita fiet uiro malo omni.

Panoc. Merito quidem. nam sæpe post Phæbi micantis cau
mata,

Sequitur

Sequi solent tonitrua, extremumq; risus luctus est.
Memini quibus mors imminebat ocyus, quod gaudio
Intemperato se nimis resoluerent. Phi. Id ominis
Dij boni auertant. Vtut se se habeat hoc negotium,
Videbitur. Nos interim curemus ea quæ iusserat
Per singula exacte exequi, si non uelimus ulmei
Rebus quibuslibet imparatis reddier. Mensam ampliter
Primum instruamus, lectulos sternamus, atq; pocula
Munde eluamus. inde frondibus atrium uirentibus
Herbis quoq; redolentibus adornemus, atq; (ut iusserat)
Chorum ex ephebis & puellis ordinemus consonum,
Ne sit quod oculos introgressi offendat, aut bilem excitet.
Pan. Moneo probe. At iam tandem adest Dætrus grauis
cupedijs,

Qui utrique nostrum aliam laboris sordidi ansam porri-
get.

Comitatur Oeconomus, cui cura est rei domesticæ. is
Iurgabitur scio, & arguet nos ocij aut socordie.

Ph. Syndule non te pigeat operis aut laboris sordidi.

Nam se omnibus seruus fidelis applicat laboribus.

Porrò huius ego pro iurgio respondeam. Occo. Quid hic
foris

Nugamini? Nihil est in ædibus quod exigatis? Phi. Est,

Sed hactenus Dætrum morati ipsum sequemur præuium.

Dæ. Sequimur impigri. est enim quod utrique commit-
tam. Ph. licet.

Te se

Te sequimur. Pa. Anne dixeram? Philo. Prædixeras. Sed
obsecro,

Quem principem uirum eminus uidemus huc grauiſſimis
Properare gressibus? Moremur. haud enim mediocris est
Vir dignitatis, quisquis est. id quod suis tum uestibus,
Tum gestibus, tum maxime qua præditus heroica
Maturitate in moribus plane indicat, præ se ferens
Ingens decus, & autoritatem regiam. Pan. Videtur hic
Legatus esse Cæsaris, Regis uel magni nominis,
Quod hæc seueritas & hæc maturitas nulli fiet
Nostratum. Cedamus intrò. nam pudet tantum uirum
Excipere. nam nos appetit. Ph. Siste, pudor absit rusticus.
Quid dignè hero respondeas, fugisse si reſciuerit?
Non nos quidem hic momorderit. si quid loquendum, ego
eloquar.

ACTVS II. SCENA III.

Tetrametri. Nomodidascalus. Philoponus. Panocnus.

Iamdudum in his mundi infimis conuallibus prædiuitem
Homuncionem habitare multi prædicant, quæ rex dcùm
Hominumq; maximus iubet citarier, quem singuli & Huc
primulum

Henecastum & unumquemlibet compellitant.

Legatione functus opto conuenire serio.

Phi. Herum petit. Pan. Verum. No. heus boni iuuenes, mi
hi ædes diuites,

Quas Hifecastus habitat, ultro ostendite. Phi. his in ædibus

Habet

Habet Hicetastus ipse herus noster domine uenerande, quē
Omnes Hecastum nuncupant. No. idem est. uocetur huc
foras. (gram

Ph. Dudum exijt mi heros domo, necdum reuersus est. hec
Si possis, ipsa adest. No. uocetur hæc. Ph. Panocne heram
euoca.

Pa. Vocauero. No. Quò abiit herus? Ph. ad amiculum ani-
mi gratia,

Vt poculis, uel lusibus iocis'ue tempus exigat.

No. Tempus terendum lusibus? tempus terendum poculis?

Quo nihil habet preciosius? quo nihil habet iucundius?

Quo debuit uitam priorem lachrymis scedisimam

Piare? & ad uitæ futuræ gaudia aspirare? cum

Nil morte sit ei certius, nil mortis hora incertius.

At quid moratur uxor? aut quim huc uocata proruit?

An despicit summi mandata regis hæc quæ perfero?

Ph. Iadudum in amplos reparatus uesperæ cœnæ arbitror

Distracta subito non quit explicare se uel comere.

No. O diræ & execrandæ opes mortalium, ad quid non
solent (hula.

Mentes suorum cogere? Ph. Eccam heram sua cum ancil-

Heros uale nam est quod agam in ædibus. No. Adolescen-
tule uale.

ACTVS II. SCENA III.

Trimetri. Epicuria, Nomodidasalus, Puella.

PApæ quis hic? Salue uir inelyte. No. salua sis

Muliercula. Ep. Mène queris, an uirum meum?

B No. Præ

No. Primum omnium tuum maritum, deinde te
Quoq; admonendum censui. Sed ille ubi est?
Ep. Ecastor istuc nescio. solus abiit.
No. Videto quid respondeas. Os nanq; quod
Memitur, occidit animam. Ep. Egone mentiar?
Ne, quaeso, suspicetur id dominus meus.
No. Videlicet, serui tui nouere, quod
Tu nescias. Mitte igitur ocyus qui eum
Adducat. est enim mihi res seria,
Iussum quoq; necessarium regis mei
Ter maximi, qua & indicare me quidem
Quamprimum oportet, ast eum mox exequi,
Modò rationem suae salutis habuerit.
Ep. Me miseram, ut hoc sermone me quoq; territas.
No. Hic terror est maioris initium, nisi
Nos audiat. Voca uirum. Ep. Timeo admodum,
Ne non uelit uocari. No. Nolit, & lit,
Ducatur huc. Ep. Puella uade, & euoca
Nostra ex familia quempiam. Pu. Euocauero.
Ep. Quem mittam in aedeis Daemonis, si fors queat
Post pocula inde educier. Pu. uocauero.
Aliud ne dici praecipis? Ep. Nihil aliud.
At cum uocato regredere, ut dicam tibi
(Si forte causa postulet) qua uespere
Sint ordinanda fercula in conuiuio.
Pu. Faceffo. Ep. abi. No. quid tanta modo pro uespere
Est cura tibi conuiuio, cum nescias

Num habitura sis tuo cum marito uesperem?

Ep. Quid audio? Iuuenes sumus, sani sumus,

Lustrumq; nondum septimum transegimus,

Qui mors subita nos opprimat? quaeso melius

Mihi ominare, ne quibus terroribus

A poculis & ferculis nos distrahas.

No. Si mihi uisceret his tibi de singulis

Muliercla respondere, non quam stulta sis

Modo, sed & quam insanias, attenderes.

Sed nunc adest puer uocatus, praecipe

Ei, marito quod uelis referrier.

Tantisper hic manebo dum peregeris.

ACTVS II. SCENA V.

Tetrametri. Panocnus, Epicuria, Puella.

Prodire me foras iubebas hera? quid exigi uoles?

Ep. Reuerte in aedeis Daemonis quam potueris celer
rime, (nam herus

Et reuoca herum. Pan. Non audeam tentare quod iubes:

Interminatus est mihi iam serio, ne se hoc die

Aut euocarem aut proderem. Ep. Noui. sed imminet modo

Necessitas ultima. uelit, nolit, statim accersendus est.

Dices uirum primarium ter maximiq; Caesaris

Legatum adesse in aedibus, qui iussa perfert seria,

Sine remora denuncianda. & inquires, quod mortis &

Salutis ultimae discrimina imminet, si negligat.

Pa. Legatum adesse dixero, cuius necesse est iussibus

Mox serio respondeat. Ep. sic dixeris. Pa. sic dixero.

Ep. Alij uide ne dixeris. Pa. Non dixero. Ep. uade interim
Puella, sterne mensam in edito domus triclinio, (dio.
Ut hospitem excipiamus hunc cum honore summo & gau
Pu. Operam dabo, quo splendide sint apparatus quelibet.
Ep. Nitcant parietes byssinis, hyacinthinis, holosericisq;
Tapetibus. Pu. Faxo libens. Ep. Fac mensa & auro spens
deat

Radiante, gemmatisq; poculis. Pu. licet. Ep. loca singula
Styrace, thure, & galbano suffita sint. Pu. suffita crunt.
Ep. At celeriter. Pu. celerrime. Ep. Iã comiterq; et callide
Mihiloquendum cum uiro hoc, donec maritus exeat,
Si forte uenari queam, uiro meo quid nunciet.

Ipsusq; adit me denuo. -

ACTVS II. SCENA VI.

Tetrametri. Nomodidascalus, Epicuria, Puer.

M-Vlier, quid est quòd inutili
Iubes labore distrahi totam familiam in ædibus,
Ut putridam carnem oppleas, enutriasq; uermibus?
Si habeas quibus uitam tuam serues, & hoc corpusculum
Moderate operias, aliud his regionibus nil postules.
Nam is cuius hac legatione fungimur ditissimus est,
Qui in propria mensa suis parauit immortalia
Sua sercula atq; pocula, utpote omnibus sese hac breui
Vita pie colentibus & amantibus. Quid deniq; in
His lachrymarum uallibus congeritis æs, uestes, opes,
Captatis ampliter uoluptates, honores, commoda,
Cras morte certo certius morituri, & omnia hæc uelut

Nihis

Nihilum relicturi? Ep. Id quidem cognoscimus uir optime.
Sed (obsecro) quid adeò mortem interminaris iuuenibus
Sano atq; uegeto corpore? An non plurimis annis adhuc
Vitam poterimus prorogare, & ultrò cœlis perfrui?
No. O si scias q̄ hæc stulta sit præsumptio, modo trepida
Respisceres, hunc fastum & hunc luxum ut lutum conte-
mneres,

Iramq; flendo iudicis cœlestis anteuorteres.

Ep. Quî stulta? non propitius est Deus optimus? qui & in
ultima

Hora diei in uineam properantibus post ocium
Magnum dabit parui laboris præmium? No. Si uera sit,
Nunquam profecto est sera pœnitentia. At tu quî scias,
Homo bulla inanis & leuis, quòd horã ad undecimã queas
Perducier? Nam qui sponndit pœnitenti gratiam,
Is negligenti non sponndit crastinum. Quin & si ad id
Aetatis ultimæ senex perueneris, quî nunc scias
Quod te in suam paterniliã uineam missurus est?
Quandoquidem donum Dei perfecta pœnitentia, haud
Res propriæ uirtutis est. Tuq; interim spreta Dei
Patientia longa, secundum cor tuum non pœnitens,
Tibi in supremum examen iram cõgeris. Ep. Tu territas
Me neutiquã mediocriter diræ necis uocabulo.
Veruntamen difficile mihi persuadeas, hæc omnia
Quæ possidemus ampliter fore deserenda, adeò temere,
Et stulte, & inconsulte, ut illis non frusmur libere,
Quæ uel sua clementia Fortuna, uel Dij boni

Nobis suo favore contulere abundantissime. At
Iam sermo suspendendus est. tandem maritus aduenit.
No. ut uideo, non respueris, donec tibi Lethum sua
Vitam sagitta transigat. Vade igitur, & fac quod tibi
Censueris esse commodum. Ep. Vada, & uidebo quid meū
Conuiuio & triclinio apparauerint. te quoq; uelim
Marito adesse uesperis. No. Is mihi modò conueniendus est.
Profer puer diploma, diuinæq; legis codices.
Pu. Hem tibi domine diploma, diuinæq; legis codices.

ACTVS II. SCENA VII.

Tetrametri. Hecastus, Panocnus, Nomodidascalus.

Quem sese homo dicebat esse, qui iubebat me sibi
Assistere? Pa. Insignem uirum magniq; regis nunc
cium.

He. Se nobilem, se diuitem, se purpuratum aut splendidum
Auro exhibebat nuncius? Pan. Non admodum. ueruntamen

Ea est uiro in sermone, uultu, moribusq; auctoritas,
Maturitas, probitasq; ut (absit uerbulo indignatio)
Te rusticū, te barbarum censerem, et hominem sordidum.
He. Nugare. Si pannosus est, si pauper, & ignobilis,
Non regius legatus est, neq; huc bonis auib; uenit.
Vbi reliquisti uirum? Pan. Cum uxore nostris pro ædibus.
En tibi hominem. uide & experire, ipsus quis est, uel quantum
tus est.

He. Pol tam grauem non credidi. relucet ex facie uiri
Reuerenda morum dignitas, & honore digna sanctitas.

Pa. Hæc dixeris, cum hominem loquentem audiueris. He.
salus tibi

Sit quisquis es uenerande uir · men' queritas? No. tibi quo
que salus,

Vitaq; functo mors bona, & uite future gloria.

Tum' ipse es, qui uulgo Hecastus diceris? H. Hecastus sum
ego. (mus

No. Rex regum, & Imperator omnium per orbem maxi.

Me misit ad te nuncium, iussitq; te absq; mora suis

Assistere tribunalibus, deq; omnibus, quibus usus es

Vel abusus, & quæ sub polo per phas nephasq; possides.

Sibi rationem reddere. Et ne existimes rem frigidam,

Et hanc meam legationem subdolam aut minus ratam,

En literas chirographumq; quo suam ad præsentiam

Te tanta maiestas citat. He. Quid Cesari mecum fuit

Commune, ut accepti datiq; subito iustum calculum

Suum ad tribunal exigat? Quid? num imperator me sibi

Seruum, colonum, debitorem, aut œconomon existimat?

Vt referam ei omnem calculum de singulis? An non licet

Mihi de meis et quod uolo, et quantum uolo, quando uolo, &

Quibus uolo, & quemadmodum uolo, meo pro arbitrio

Impendere? No. Has lege litteras primum omnium, atque
intellige.

Si postea quid hæsitas, tibi clarius præcepero.

He. Proh Iuppiter, cuiusmodi hæc scriptura & hæc clemē
ta sunt?

Nostræ profecto non habent formam stylum' ue curiæ.

Quasi hi characteres Dei digito exarati sint, ita (tas
Grandē mihi timoris horrorem ingerunt. No. Quid misisti
Cito perlege, citiusq; responde, ut sciam quid sit mihi
Renunciandum Iudici. He. Tuam fidem est in literis
Reuerenda quaedam antiquitas, punctis figurisq; haud pa
rum à

Nostra litura discrepans, ut neq; legere uerbum que ama
Miser, nec intelligere quae exarata sunt. At sunt mihi
Duo filij, quorum alter humanis diu uersatus est
In literis, morare, dum sensum mihi horum uersuum
Is explicet. N. Vocetur. He. heus uocato Philomatheam meū
Gnatum, ut statim compareat. post alterum curabis, ut
Legatus hic dignissimē excipiat, hospitesq; ceteri.
Pa. Et filium tuum here uocabo, & alterum curabitur.
Nunquid aliud me uis? He. nihil, nisi ut ipse actutum ad
uolet.

Dicesq; quā primum illius me opera indigere. Pa. dixero.
H. Me et cura, et anxietas, et horror artuum simul obruūt.
Dolet latus, cor palpitat, quasi febribus concussa sint
Carnis & ossa contremunt. super omnia haec, legatus hic
Me, & iussa regis maximi torquent pauore maximo.
Et ad ipsa quid respondeam ignoro omnium miserimus.
Heu me, uicissitudo quanta subito rerum est omnium.
Sed ecce Philomates adest gnatus meus iuuenior. hic
Mihi, spero, post has literas lectas feret solatium.

ACTVS II. SCENA VIII.

Trimetri. Philomathes, Hecastus.

Suēto

Subito legentem Hippocraten puer meus
Me deuocat. Quis hic? Pater quid tristis es?
Salue pater. quid tristis es? quid & manum
Lateri apprimis? He. me subitus inuasit dolor,
Sub dextro hoc hypochondrio. Phi. Linguam exere. He.
hem.

Ph. Cedò manum. He. hem manum. Ph. Pleuritis est,
Morbus profecto negligendus est nemini,
Nisi forte cui uitæ salus iniussa sit.

Is nanq; præcipiti gradu adducit neci,
Nisi eam repulerit initio medicans manus.

Fidito pater. lecto Galeno facile te
Seruauero. Sola hæc ne causa subito me

Modo deuocari iusseras? He. Non hæc quidem
Fili, sed alia, quæ premit pectus meum

Multo magis. Vidisim hunc uirum grauem?

Ph. Quin uiderim? He. Magni imperatoris (ut ait,
Et ut indicat maturitas) legatus est.

Qui me suis uerbis grauibus & litteris
Eius tribunali ocyus sissi iubet.

Et omnium quæ nostra sunt rationem ibi
Ut nacta sunt, uel distributa, reddere.

Ph. Ne cesseris. in tus uocandus est pater.

An imperator omnibus nostris bonis

Præscribet ultro calculum? He. Audi cætera.

Venerandæ adhuc antiquitatis obtulit

Diplomata, breuibus quidem illita uersibus,

Sed litteris tam insignibus, uti non manu
 Mortalis hominis, at Dei scripta putes,
 Tantum ingerunt horroris intuentibus.
 Quas dum neq; intelligere queo, neq; legere,
 Te deuocauit ex edito musculo,
 Ut uerba, sensum, & ordinem cum expresseris,
 Sciam quid alto principi respondeam.
 Phi. Diplomata sua mihi uir ipse displicet,
 Videatq; nostro in orbe doctos & sophos.
 He. O utinam in hac gnate patri commodes,
 Pro maximis tibi traditis impendijs,
 Phi. Et quicquid ad philosophiæ artes attinet,
 Omnesq; leges tum prophanas tum sacras,
 Omnemq; linguam haud barbaram noui probe.
 Quid proposuerit, quod facile non solueros
 Sed in uiro est (dum attentius consydero)
 Non secularis dignitas (ut credidi)
 Fastus ue regius, sed horror ac stupor
 Cultus Dei & coelestis amplitudinis.
 He. Hoc dixeris, cum ipsum loquentem audiueris.

ACTVS II. SCENA IX.

Trimetri.

Nomodidascalus. Hecastus, Philomathes, Puer.

Hic est Hecaste, qui tibi regis mei
 Mādāta legat & explicet. He. Is est. N. Cape, lege.
 Plus æquo in hoc loco moratus sum. expedi.
 He. Quid stipes hic elinguis es? qui non legis?

Phil.

Phi. Horror pater me inuadit, anxietas quoq;
 Non mediocris. Nam elementa quanquam barbara,
 Miram Dei potentiam præ se ferunt.
 Humaniores litteras scio, barbaras
 Neq; legere neq; intelligere pater queo.
 He. Egone miser, qui post tot auri impendia,
 Nil eruditionis in te nactus sim?
 An non in hoc te litteris mandaueram,
 Ut sicubi res postulare, tu meas
 Causas uiris coram probis defenderes?
 Et ecce nunc in hoc meo discrimine
 Stas mutus absq; mente, uoce, & sensibus.
 Lege, uel abi in malam crucem ignauissime.
 No. Ne cæde gnatum, innoxium nam tu magis
 Taxandus es, qui tantum eidem litteras
 Tradi uolebas, quæ aut forent rebus tuis.
 Perutiles, aut ampliter gnati tui
 Tum gloriæ, tum dignitati consulant,
 Dei optimi & propriæ salutis negligens.
 Porrò ex Deo omne pendet hoc negocium,
 Totumq; diuinum est quod hic tractabitur.
 He. Quid audio? non dixeras exordio,
 Summi Imperatoris te adesse nuncium?
 No. Et esse dixi, & sum quidem τῶν τοῦ μεγάλου
 Et imperatoris minister maximi.
 An non Deus rex regum & omnium ubilibet
 Dominantium? Hic suo tribunali iubet.

Te assistere, ut simul exigaris omnium
 Quae gesseris rationem & arctum calculum.
 De idololatria, infidelitate, deq; falso
 Iureiurando, dolo, periurio,
 Fastu, gula, luxu, libidine, accedia,
 Furto, philargyria, rapina, caedibus,
 Liuore, bile, & id genus facinoribus,
 Quibus Deum patrem optimum & ter maximum
 Negare minime ueritus es, sed omnibus
 Tum animi tui tum corporis pulcherrimis
 His dotibus, cum argento & auro plurimo
 Abusus es. Quorum omnium te homo Deus,
 Non principem aut dominum, sed oeconomum sibi
 Constituerat, quo ea non tuae libidini,
 Sed commodis & gloriae domini tui
 Exponderes, nunc petitur aequus calculus.
 He. Tot atq; tantis me procellis obruis,
 Ut mente desperationi proximus
 Deficere me putem. Sed ista, qua mihi
 Minaris, actuum omnium discussio,
 Post longa creditur futura tempora.
 Quis interim interdixerit fruisi ijs,
 Quae uel labore parta sunt, uel annuens
 Mihi uel patri Fortuna large tradidit?
 No. Homo bulla inanis exigis quis uetuerit?
 Diuina uirtus celeriter te illiserit,
 Te extruserit, te eraserit, te extinxerit.

Diuina enim animaduersio, & si pluribus
Sit differenda serius, tibi imminet,
Et occupabit negligentem ocysimè.
Quapropter expende ocysus quid his super
Respondeas. He. Vehementer urges, nec tamen
Tempus locum ue examinis certò ordinas.
No. Nunc imminere diximus tempus, locumq;
Diximus dudum, atq; adhuc recalcitras.
He. At qua uia gradiendum erit? No. Te rapuerint
Hinc ultro qui accusauerint Dei angeli,
Tum demonis, tum propria conscientia.
Et ipse te tunc, ut modo, accusaero.
He. Cui iudici? No. inflexibili & horribili Deo.
Cuius tremunt uultum inferi, superi quoq;
He. Non aduocato causa & epitropis potest
Committier? No. Coram ipse oportet adfies.
He. Nulla ne igitur inducia? No. nulla. He. Hui mihi.
Profiut ne opes? No. minimè. He. precésne? No. neutiquā.
He. Heu heu miser, quid natus sum? quot undiq;
Me subito circundant mala? No. Hæc ante omnia &
Te præuidere, & te cauere, cum diem
Tibi ocio terere liberet, oportuit.
Nunc ergo dic quid iudici renuncies.
Neq; enim licet posthac morari quippiam.
He. Angustie graues mihi sunt undiq;.
Ignoro quidnam fecero. quandoquidem
Durum aggredi, & periculosum renuere,

Cum nullus igitur sit, legere qui possiet,
Hoc ipse lege diploma, quò certo sciam
Quid me citanti iudici respondeam.
No. Onus hoc subire tuo haud grauabor nomine.

מִבְּנֵי תַקֵּל בְּרֹסֶן, id est, numerauit hos
Vite tue dies Deus uerissimus.
Et ponderauit minus habentes maximus.
Diuisit itaq; te è solo iustissimus.
En prior. Et altera hæc quam clarius
Intelligas sententia est, עַר לְבִי בֵר
בִּי בֵרָה אֶתְּחַל רַל אֶתְּהִיָּה;
Domui tue dissona, quia morieris
Non uixeris. Hic est tonantis nuncius.

He. Ergòne moriar? No. Certius quidem nihil.
He. Qui moriar, annum uix agens tricesimum?
No. Moriere nec posthac habebis crastinum.
He. Ergòne moriar, opibus qui abundo plurimis?
Cui sunt amici, proximi, uxor, liberi?
No. Vide quid hi te iuuerint moriendum erit.
Quid nunc remandas iudici? dic sine mora.
He. Heu me uelim, nolim, omnium miserrimus
Petam supremum Iudicem. Ne, sequere illico.
Tu quoq; puer cape sarcinam migremus. Pu. hem.

ACTVS II. SCENA X

Trimetri. Hecastus solus.

O Mors quàm amara est mentio tui uiro
Sano, cui tranquilla rerum est omnium

possessio, libetq; adhuc capere cibum.
 O anima mea solis relicto lumine,
 Vxore blanda, liberis charis, bonis
 Amplis, amicis integris, & hoc
 Tuo suavi corpore, rapiere nunc
 Per atram & ignotam uiam necis horrida, ad
 Summi tribunal iudicis, cui ne quidem
 Vnum ad decem milia referre potueris.
 Vbi nec opibus, quia diues est, nec gratia,
 Quia iustus est, sed nec dolo, quia sapiens.
 Nec pragmatiss, iudex quod ipse & testis est,
 Agendum erit. Quid obsecro tandem spei
 Nobis duobus unicis, nisi quod salus
 Speranda nulla est perditis? O si modo
 Ex omnibus uel unum amicum offenderem,
 Qui se meis comitem exhiberet passibus,
 Qui usq; ad tribunal iudicis causam meam
 Pro uiribus defenderet, uir is quidem
 Non mediocre afferret mihi solatium.
 Talis mihi intus aut foris prensandus est.

CHORVS. Dimetri.

Ex Ecclesiastico, Psalmis, & Apocalypsi.

O Mors quam amara est memoria
 Tui, uiro sano, cui

Tranquilla rerum est copia,

Libetq; adhuc epularier.

O seu mors, o dira fors

Homini

Homini scelesto & impio,
Cui soluto à corpore
Mors imminebit pessima.

Mors quanquam acerba corporis,
Tamen ipsa momentanea est.
At spiritus mors perpes est,
Adeoq; multo acerbior.

Mors prior amicum separat
Ab amiculis mortalibus,
Secundo mors hominem à Deo
Viuente in æuum disgregat.

Quia quandiu Deus deus,
Tam diu erit impius impius,
Tantisper hic in tartaro,
Quantisper ille in gloria.

ACTVS III. SCENA I.

Trimetri. Hecastus solus.

Quam is est beatus qui ita probè uitam suam
Insituit, ut morte ingruente neuiquam
Timeat, sed audeat ultro adire iudicem,
Id ex mea infelicitate maxima, heu
Sero nimis consydero. Nam cor meum
Tot opprimunt curæ, ut quid expediat mihi
Primum omnium tentare, prorsus nesciam.
Vitam meam dum pristinam consydero,
Plus terret orco dira conscientia.
Si in posterum emendationem spondeam,

Mors

Morbus premit, mors imminet, Deus quoq;
Iratuſ inſtat arbiter cuius quidem
Solus tribunal mox adire exhorreo.
Et neſcio ſi ex omnibus ſit quiſſiam
Amiculis, qui me uelit comitarier.
Tentare tamen id eſt neceſſe maximè,
Quòd ſolus hunc non auſim adire iudicem.
Se primus ingerit cum amicis Dæmones,
Iſ primitus mihi modò conueniendus eſt.

ACTVS III. SCENA II.

Trimetri. Dæmones cum duobus amicis. Hecastus.

E Amus, & uideamus, ut Hecastus uetus
Valeat amicus. Ami. eamus. Am. eccum is obuius.
Dæ. Ut eſt Hecaſte? Non adhuc ſapiunt tibi
Uina uetera? ecquid triftis eſ? qui ſeſe habet
Lateris dolor? He. Quid uina amice Dæmones
Mihi ſuggeris? dolor ingraueſcit plurimum.
Verum aliud eſt, quod urget uehementius,
In quo tuum atq; cæterorum plurimum
Conſilium & auxilium inuoco. Dæ. Sis bono animo,
Nihil eſt enim quod uiribus, quod opibus &
Prudencia, tibi non queamus beneuoli
Impendere. Heus, propone cauſam, noſtrum erit
Succurrere. He. Imperator & rex maximus
Suo tribunali iubet me aſſiſtere,
Et de omnibus factis, logis, rebus quoq;

C Mihi

Mihi creditis rationem ad unguem reddere.
At solus apparere summo iudici
Quandoquidem non audeam, uos deprecor
Pro nostra amica & uetere consuetudine,
Ut uel simul cuncti, uel unusquilibet
Mecum profectus ad tribunal iudicis,
Pro me aduocatus uel patronus adsiet.
Dem. Cōfide nam pro uiribus te quisq; ibi
Iuuabimus. sed quando proficiendum erit?
Vel quo modo? uel quò? uel ad quem iudicem?
He. Heu me, sine remora, uel ante uesterem,
Sub horrido uitæ & necis discrimine,
In regionem tenebricosam & inuiam
Migrandum erit, sistendum & alto iudici.
De. Pregrandis est Hecaste res quam predicās,
Nostris quoq; impar uiribus. Si in proximo
Vico, uel urbe proxima, absq; periculo,
Coramq; noto iudice, hæc quam nos rogas
Res foret agenda, relinquerem te neuiquam,
Sed iam mihi id (quid hi queant nescio) tibi
Præstare non est integrum. Am. mihi quoq;
Non modo uacat, quod & alijs condixerim.
Ami. Nec mihi per occupationes plurimas.
He. Hæc est amicitie fides? hæc gratia?
Sic destituitis in miseria, quem quidem
Tantum celebrabatis olim in gloria?

De. Sic mandat hoc Fortuna nobis tempore.

Verum probe tibi atq; amicè consulam.

En Syngenes, reliquiq; sanguine proximi,

Vlrò tibi sese ingerunt. causam explica.

Nihil est quod ij tibi negauerint. Vale.

He. Vt hoc amici frigidum solatium.

ACTVS III. SCE. III. Trimetri

Syngenes cum duobus cognatis. Hecastus.

Q*uid turbæ in ædibus tuis Hecaste mi?*

Quid uxor atq; liberi illachrymant domi?

Quonam repente regio iussu foras

Citatus es? He. Proh proh dolor, cognate mi, ad

Summi tribunal iudicis uocatus, &

Parère iussus sum. nec est qui iudicem

Mecum profectus mitiget, causam meam

Defendat, aut mihi consulat, si non modo

Sit quippiam à uobis mihi solatij.

Syn. Cognate, non te deseremus, fido.

Cog. Non deseram te, Cog. Hecaste, non te deseram.

Sed quonam eundum, & quando, nobis dicito.

He. Statim in horridum mortis ferar periculum, &

Sistar se uero iudici. cui ne quidem

Vnum queam pro mille adortus reddere.

Syn. Vices tuas (ita me iuuent pij Ioues)

Doleo. sed hæc mihi causa apparet acerbior,

Quàm possiet per nos tibi tractarier,

Ut nulla nos mortis pericula terreant.
 Quapropter oro equanimiter nos audiat,
 Tuæ salutis consulere quia cupimus.
 Tibi sunt opes amplissimæ, tibi famuli
 Fidissimi, tibi liberiq; acerrimi.
 Auri tui argentiq; uim cape maximam,
 Assumptisq; famulis atq; liberis tuis,
 Securus aggredere seuerum iudicem.
 Si quid tui nati haud queant defendere,
 Tua (cui omnia obediunt) pecunia
 Facillimè redemeris. Nos coniugem
 Tuam atq; rem domesticam, ut tibi proximi,
 Tuebimur. Cog. tuebimur. Cog. tuebimur.
 Syn. Nihilominus ubi te paratum scierimus,
 Adusq; portam prosequemur ampliter.
 Co. Te prosequemur. Co. prosequemur insimul
 Te summo honore & ampliter. He. Me miserum, ut est
 Vana & caduca sanguinis fiducia.
 Sic adiuuatis proximum. Syn. Cognate (si
 Vis) hoc boni consule quod offerimus. Vale. He. heu
 Parcere meis quidem uolebam liberis.
 Sed ab omnibus desertus, hos cogar quoq;
 Mihi obsequentes atq; comites reddere.
 Eccos meum ob malum madentes lachrymis.

ACTVS III. SCENA III.

Trimetri. Philocrates, Philomathes, Hecastus.

TAmetsi uterq; modo ex ephœbis cœsimus,
Non queo tamen, cum exaudiam patrem anxiū,
Quin lachrymer. Ph. Quamuis & ipse sine patre
Amodo potissim uiuere, tamen me quoq;
Affectus idem permouens lachrymas ciet.
He. Adeste filij mei charissimi.

Adeste patri dubio in hoc negocio.

Ph. Si quid pater possimus auxiliij tibi aut
Consilij uterq; impendere, haud nos credito
Tibi defuturos. Quicquid armis bellicis,
Virtute corporis, uel animo strenuus
Possim pater, non tibi grauabor exhibere.

Ph. Ad me quod attinet pater, quicquid scio
Vel in sacris uel in prophanis legibus,
Vel in arte differendi utraq;, uel integra
Philosophia, tibi iure totum uendica.
Ut interim sileam, quod & totum tibi
Me debeam. Id natura suadet, præcipit
Lex, atq; ratio postulat. He. Bene dicitis
Gnati mei, & me subleuatis paululum.

Quando à propinquis igitur atq; amiculis
Omnibus ad unum deseror, tum iudicis
Meme exigit censura incuitabilis,
Nec solus audeam, mihi male conscius,
Petere pauendum iudicem, uos obsecro,
Quibus imperare assueueram, ut conficere iter

Mecum uelitis, atq; adire iudicem.

Phi. Quis iste iudex est pater quem nuncupas?

He. Cœli imperator atq; terræ maximus.

Ph. Horrendus hic. quis audeat eum accedere.

Nihilominus quâ quo'nc eundem ad principem?

He. Per mortem horrendam & inuiam regionem, ubi

Pro singulis dictis meis & actibus

Amodo recipiam præmia. Ph. Apagesis pater,

Moriturus es? He. moriar. Phi. hodie? He. hoc fili die.

Phil. Qui scis pater? He. Legatus æterni Dei

Indixit hoc mortem mihi diplomate.

Ph. Quin mi pater dilationes postulas?

Quin superiorem iudicem appellaueras?

He. Nullam sinit dilationem æquisimus,

Nullam quoq; appellationem maximus.

Quapropter oro & obsecro gnati mei, ut

Vestro parenti adsitis in discrimine,

Causamq; nostram uestra ope & patrocinio

Reddatis ex ægerrima meliusculam.

Ph. Si cum hostibus pater tuis armis iubes

Aut uiribus confligere, in Philocrate

Nullus timor, formido nulla per Herculem,

Belli ue detrectatio. sed horrida

Tecum subire mortis in discrimina,

Quod animus & natura abhorret, abnego.

Si quid tamen frater meus tibi Philomathes

Facere

Facere amplius sciat, uelit, uel possiet,
Per me licet. Ph. Prompta est uoluntas mi pater
Tibi commodare plurimum scientia &
Industria, ueruntamen pericula
Mortis subire non queo, nec debeo.
Hôc maxime, quòd nesciam si te queam
Iuuare coram iudice, aut defendere.
Iccirco consilio meo fretus pater,
Adhibe tibi mancipia & æris plurimum,
Quibus imperes liberrime, ut si quispiam
Tibi inferat uiolentiam, fanuli adsient,
Causamq; reddat (nisi queas defendere)
Mitem uel excusabilem pecunia,
Qua nil solet mage flectere animos iudicum.
Ph. Iuxta meam sententiam locutus est
Frater. Decet magis obijci periculo
Tua mancipia, quàm liberos, ne his perditis
Nullus fiet qui hæreditatem diuidat.
He. Sic filij, sic deseritis & fallitis
Utrò patrem uobis benignum & obuium?
Qui uos genuit, & enutriuit, & extulit,
Sic spernitis? Philoc. Non spernimus. Philom. Non sperni-
mus,
Sed improbum iussum probè abnuimus. Vale. He. Heu,
Quid iam spei mihi reliquum? si filij
Linquant patrem, quid reliqua tandem familia?

Tentabo si quid imperando extorqueam.
Ocyus adeste singuli uernaculi,
Egredimini. —

ACTVS III. SCENA V. Trimetri.

Philoponus, Hecastus, Panocnus.

T — V nos uocaueras here?

He. Vocaueram non uos modo, sed etiam alios
Famulos meos. Ph. Quid exequi nos precipis?

He. Producite huc Plutum meum, meas opes,
Et quicquid est preciosum in aedibus, foras.

Pan. Producimus. He. sine remora. Ph. Absq; ulla mora.

He. possem inuocare coniugem cum ancillulis,
Blandasq; amicas meas, quarum haud secus
Ac coniugis suauis consuetudine

Hucusq; frui sum, satis genio meo &

Veneri obsequens, & quae me amabant plurimum.

Vereor tamen, ne forte sit frustraneum.

Quid audeant hic mulieres pauidissimae,

Vbi trepidat & fortissimus? Si liberi

Non audiunt, quid audiat me uxor procax?

Quis intus est garritus? ecquis exiet?

Ipsa uxor est, habetq; quod fert egrius.

ACTVS III. SCENA VI.

Trimetri. Epicuria, Hecastus, Ancilla duae.

Quid est marite quod foras Plutum iubes
Ex abditis domus locis producier?

An morbus ad dementiam te corripit?

He. Sine me uxor hoc die opibus hisce perfrui,

Qui crastino fortasse, & his, & gloria, &

Vita carebo, & omnibus mortis quoq;

Tremebundus ad regionem iturus horridam.

Ep. Papæ marite, quid hoc occipis loqui?

Tu, mène, utroq; filio, famulitio,

Et omnibus bonis relictis profugies?

An non putem dementis hanc sententiam?

He. Tace mulier, ut audias, quòd neutiquam

Insaniam. Vidistin' hunc paulò prius

Virum honore dignum, & moribus grauissimum?

Ep. Vidi isq; me mirum in modum perterruit,

Mortem subinde & acre iudicium Dei

Acquisitimi mihi memorans. He. Hic iam rato

Magni Dei chirographo atq; diplomate,

Mortem mihi indicit, & ad horridum statim

Citat tribunal iudicis. cui ne quidem

Vnum queo pro milibus reddere. Itaq;

Coniux mea oro & obsecro, & si non queas

Causam meam defendere, ut commortua

Mecum profecta sis mihi solatio.

Ep. Eheu marite Hecaste, mors tibi imminet?

He. Mors. Ep. Nulla prorsus tibi datur dilatio?

He. Nulla. Ep. Ergo mortem obibis hoc die? He. hoc die.

Pauloq; post ipsam uidebis me aggredi.

Ep. Me miseram, ut est amara mors. solum necio.
 Me territat uocabulum. Tibi consule
 Mi uir, profecto non tibi ausim congregi.
 Aurum cape atq; argentum, & omne famulitium.
 Mors territat me. deprecor mortem. He. Vel has
 Quæso puellas linque mihi solatio.
 Anc. Ne rogo sinas nos domina morti tradier.
 Anc. Ne morte nos domina sinas occumbere.
 Ep. Serui tui tibi sint uir obsecro comites,
 Sine mihi meas seruariet pedissequas.
 Hec. Ut usq; miser? Huc mancipia Plutum adserãb.
 Ep. Mox effèrent. Confidito, uim maximam
 Pecuniæ panumq; pauperibus tue
 Pro animæ salute impartiar. mi uir Vale.
 He. O languidum solatium, si quid mihi
 Male mortuo dispertias. -

ACTVS III. SCENA VII. *Trimet.*

Philoponus, Pánocnus, Plutus, Hecastus.

M-Anum admoue, (modum est.
 Ut stas piger? Pan. Quòd crassus & grauis ad
 Plu. Quid inquietor? quò feror? Ph. Te herus uocat.
 Hic Plutus est here. He. sistite, ut paucis loquar.
 Heus Plute, dormis? Plu. Itáne tractus dormiam?
 Compacta pridem membra mea tot tractibus
 Disiecta sunt, lassata sunt, soluta sunt,
 Ut uix sibi usquam ex integro cohereant,

He.

He. Mecum profectus hoc die causam meam
Iuues oportet apud pauendum iudicem.
Plu. Qui cæcus & crassus queam proficiscieris
Res quaslibet tibi domi expediuro.
He. In alteram regionem oportet exas.
Exi stupide. Plu. Non exeo, & si distrahās.
He. O Plute, mors mihi imminet, serui mei,
Si nō uelis ultro, uel inuitum quidem
Te transferent. Plu. Non transferent. prius quidem
Artus & illa ruperint, quàm transferant.
In morte nemini opitulor usquam gentium.
Quin magis ad alienum dominium transco.
He. Tentabo num te mihi rebellem cogere
Possim, & foras producere. Introducite,
Vectes q̄; ualidos comparate ocysissime,
Quis contumax hinc transferatur longius.
Ego iam sequar. Ph. Paremus. He. heu, miserum uirum,
Ut omne longe abest mihi solatium.
Nunc ingrauescit corporis & animi dolor,
Nunc instat hora nouissima, & nolim, uelim,
Properandum erit, solusq̄; iter uastissimum
Heu derelictus ab omnibus, confecero,
Solumq̄; terribili me oportet iudici
Assistere, atq; ibi rationem reddere,
Nisi fors queam Plutum foras producere.
Nunc ingrediar ades meas, ut singulis

Rite

Rite ordinatis, & habitu mutato, huic
Accingar itineri omnium tristissimo.

CHORVS. Trochaici dimetri.

Defluentis instar undæ
Vniuersi cum dolore
Procreati & educati
Morte ad ima labimur.

Ergo quid uires opes ue,
Quid uoluptas, quid ue honores,
Proderunt post fata, quando his
Omnibus priuabimur?

Delicatus tum putrescet,
Fastuosus proteretur,
Disq; nudus obruetur
Pulvere, esca uermibus.

Corrigamus ergo nostram
Moribus uitam probatis,
Ne (quod absit) temporalem
Mors perennis aggrauet.

ACTVS III. SCENA I. Trimetri.

Hecastus, Serui duo, Familia, Proximi, Amici.

VT iusseram, lento gradu præcedite,
Meumq; Plutum ferte cauti & commode,
Ne offensus ex incommodo mihi obstrepat.
Cum dixero uale ultimum & domesticis,
Et proximis, & amiculis, mox subsequar.

Ser. Proficiscimur sed quem itineris ducem habebimus?

He. Dux ne utiquam defecerit procedite.

Iam uxor uale. Longum ualete liberi,

Valete uiscera mea. Iam nos separat

Amara mors. Ep. Coniux uale dulcissime.

Iam more turturis relicta compari,

Vidua sedebo in adibus. Fil. Vale pater

Piissime an sic nos relinques orphanos?

Sic separat nos dira mors? Vale pater.

He. Valete proximi ualete amicali.

Prox. Nos itanc Hecaste deseret? longum uale.

He. Desertus ita uos desero. Prox. Comitabimur

Te ad usq; portam. He. Onerosum id est solatium.

Ami. Concedimus. He. Sed deseretis denuo.

Hui, quis tumultus, qua' ue turba per strepens

Sonat eminus? Iam ingens pauor mentem meam,

Et horror artus occupat. —

ACTVS III. SCENA II.

Trimetri. Serui duo, Hecastus, Amici, Proximi, Mors.

M-Ors mors adest

A tergo Hecaste. He. Atat. Ami. Quid est quod loquimini?

Ami. Num mortem adesse dicitis? Ser. Mors ipsa adest,

Horrenda imago, larua abominabilis,

Figura tam execranda, ut atrum demoni

Putetis obuium. Prox. An fuga est consultius?

Ser.

*Ser. Si sapitis. Ami. En. Prox. Pape. Ser. Fuge here, nam
te petit.*

*He. Quò fugero? & si fugero, haud effugero. Heu,
Perij miser. Mor. Scelerate sta, sta perfide.*

*Quid hactenus summi tribunal iudicis
Accedere es moratus? He. Inducias mihi
Concede formidanda Mors. Mors. Nihil moror.*

He. Obsecro uel usq; in crastinum. Mor. haud in crastinã.

*He. Vel ad horulam. Mors. Vix annuo. post horulam
Reuertar huc, & te uel inuitum traham.
Examinandum ad iudicem te pertraham,
Et ad inferos obnoxium te detraham.*

*He. Proh Iuppiter, Iam cor meum tanto est mihi
Horrore mortis anxium, tantus quoq;
Viscera mea æstus concoquit, ut, heu dolor,
Nec mente nec corpore queam subsistere.
Et præter hæc fœdissimorum criminum
Me terret affligitq; conscientia.*

*Iudex superne iratus horrendum intonat,
Inferni & ater mihi dehiscit tartarus,
Vallant quoq; undiq; me cruenti spiritus,
Neq; ullus est ex omnibus charis meis,
Qui uerbulum solatij mihi suggerat.
Quid restat itaq; mihi miserrimo, nisi
Vitæ & salutis una desperatio?
Attendite et uidete quæso singuli,*

Qui præteritis, num dolor quisquam meæ
Sit calamitati comparandus maxime.

O uetus amica nobilis Virtus mea,
Quàm te gradu lento obuiam uideo eminent
Nisi tu adiuues, nihil salutis residuum est
Miserrimo. Heu defectus ægritudine &
Horrore Mortis imminentis concido.

ACTVS III. SCENA III.

Trimetri. Virtus, Hecastus,

Hic est amicus pristinus? hic Hecastus est,
Qui me (priusquàm deliciae, opes, stemmata,
Mores bonos mutauerant) & coluit &
Veneratus est. Accedam eum, quanquàm malè
De me merentem, pristinae memor uiri
Erga me amicitiae atq; consuetudinis.
Hecaste saluus es. He. Salute nil mihi est,
Virtus mea, magis opus sub hoc discrimine.
Verùm leuare ad te quidem lumina mea
Pudor uetat, & ingratitude non sinit.
Vir. Quod ingruit discrimen, & quibus indiges?
He. Iam me rapiet amara Mors. neq; ullus est
Ex omnibus notis meis, qui me suo
Consilio & auxilio iuuat. & utinam mihi hoc
Tu una, licet indignissimo, adsis tempore,
Ferasq; suppetias, deinde iudicem
Causæ meæ mecum profecta mitiges.

Vir.

Vir. Quanta uides Hecaste macritudine
 Confecta sim, oblitaq; situ, quod tu haectenus,
 Alij; cultum iure nobis debitum
 Neglexeritis. Et qui potero sic sordida &
 Languidula ducere ad supernum iudicem,
 Causamq; (ut ipse fatere) pessimam tibi
 Defendere? He. O Virtus mea, fateor equidem
 Tuis beneficijs quod indignissima
 Tunc reddidi, cum aetas uigebat lubrica,
 Florebat & Fortunula. At si tu modo
 Me deseras, actum est salute de mea.
 Iam namq; desperatione perditum, ut
 Orci cibum me excipiet hiscens tartarus.
 Vir. Vrgent me Hecaste preces tuae, mouentq; me
 Lachrymae tuae sed neuiquam ualeam tibi
 Prodesse sola, tametsi & incolumis siem.
 Na iustus arbiter secus tibi placandus est,
 Quam existimas. nec sola tibi suffecero.
 Nihilominus te (ad me quidem quod attinet)
 Non derelinquam, nec tibi absutura sum.
 Iubebis interim te ab his uernaculis
 Reponi in aedibus, atq; sacrificum tibi
 Virum pium doctum mox accersier,
 Qui unum tibi authorem salutis praedicet,
 Viamq; per quam iturus es plane indicet.
 Ego interim Fidei loquar sororcula.

Tentaueroq; num ualeat inducier
Te inuisere id quod si annuerit, ipsamq; tu
Receperis, tuæ salutis spem fore
Confidito. He. O Virtus mea & meum unicum
Solatium, serme reducti ab inferis
Vitam meam. Lætus moriar, ubi id egeris.
Vir. Fidito. uale. post paululum reuertere.
He. Reuertere. O quanto est in hac quàm in cæteris
Plus gratiæ, maiorq; fidei integritas.
Quam cæcus infelixq; (dum foelicia
Cuncta reputabam) aspiciere dedignatus sum,
En ultrò uenit, & ab omnibus dum deseror
Mortalibus, spem præsidiaq; suggerit.
Iam ne aliquis egredietur ex famulis meis,
Qui me ferat sub tecta, quiq; calicem aquæ
Suffrigida mihi porrigat? Me miserum, ut est
Mutata fors qui magna dudum iusseram,
Iam minima cogor postulare nec impetro,
Si qua pietatis uiscera, famuli mei
Succurrite, atq; in ædibus reponite.

ACTVS III. SCENA III.

Trimetri. Philoponus, Panoenus, Hecastus.

Vocem tuam gementis audiuimus here
Mœsti, tuamq; calamitatem non sine
Dolore lachrymisq; conspiciamus. He. Quid est
Pueri mei, quod me relicto perfidi

D

Fugis

Fugistis? hoccine est opus famulantium?
 Hoccine proborum? hoccine & hero fidelium?
 Ph. Tanto fuimus horrore mortis territi,
 Ut non modo defecerit animus anxius,
 Sed & genus, membra quoq; cuncta labascerent.
 Ignosce quæ sumus, atq; præcipe quid uoles
 Cur arier. Nam mortis extra angustias,
 Nil iusseris, quod difficile causabimur.
 He. Facile remitto. Cæterum satagite, quò
 Primum omnium domo inferar, dein haustu aque
 Ampliùs imò pectus meum refrigerem,
 Quod tantus æstus, tanta quoq; sitis coquit,
 Ut ne quidem Hebrus ipsa queat extinguere.
 Post indicate liberis, qui sese habet
 Res nostra, ut ad me uterq; sese recipiat.
 Ut si quidem morbo meo minus queant
 Mederier, doctum uirum quàm ocysime,
 Piumq; pastorem aduocent, si quo modo
 Animæ meæ uerbo queat mederier.
 Ph. Fiet. Tu abi quæsitum heriles filios,
 Ego solus ædibus suis herum ingeram.
 Pan. Non commodè solus queas. te iuuerò. Ex
 Penetralibus curabo adesse liberos.
 Qui morte dudum territi, cum amiculis
 Causa animi in horto obambulant.
 Ph. Rectè. Leua igitur commodè, ne uiscera

Quassata motu non ferant. He. Ite placide.

CHORVS. Carmine Trochaico,

Morte iustus si occupetur,
Neutiquam tristabitur.

Mente sed feret ipsam alacri,

Quod refrigerabitur.

Nam beati scriptitantur,

In Deo qui obdormiunt.

Hinc quod omnibus quiescant

A suis laboribus.

Mors profecto ea preciosa

In Dei conspectu erit,

Quam beato sine sancti

Sponte alacres oppetunt.

Ergo mortem non atrocem

Nec paucendam iudico.

Quod beate porta uitæ

Sit pie uiuentibus.

ACTVS V. SCENA I. Trimetri.

Philocrates, Panocnus, Philomates.

Panocne ades, si fors tua indiguerimus

Opera, ne inertia tua, tuaq; accidia

Plus noceat intus, quam foris negocium.

Pan. In me quidem hec mora nulla. dum uis utere.

Phil. Actum Philocrate de patris salute, uti

Plane recenti ex lotio præiudico.

Nam cærulea si tendit ad nigredinem
Vrina, mortem proximam denunciat.
Serò meam medentis admisit manum.
Ph. Si sic se habet res, mox hic ablegandus est.
Heus tu. Pan. Quid est? Pb. In uicum abite proximum.
Pan. Abibo. Phi. Et inde sacrificum huc Hieronymum
Quàm potueris celerrimè deducito,
Sacra synaxi qui patrem, sed & oleo (ut
Decet) sacrato muniat. Pan. Deducam. Phil. Abi.
Vide moram ne feceris mortem patri
In foribus esse dixeris. Pan. Sic dixero.
Phil. Heus tu. Pan. quid est? Phil. Arcamq; mortuariam
Sume opera eadem ab arculario. Pan. licet.
Phil. Præter suum morem citus proficiscitur,
Vt ratio temporis exigit nam mors patri
Certò imminet. Verùm mihi nondum excidit,
Paulò quod ante dixeras mi Philocrates
De hæreditarijs bonis, contraq; phas,
Contraq; leges ciucas. Non te sinam
Bonis frui potioribus, nisi iure me
Superaueris. Phi. Egon' tuis prærancidis
Siue abrogatis attinebor legibus?
Clypeum, macheram, & lanceam mihi uendico
Pro legibus. Quod militarem ad balthcum ex
More attinet, gladij tuebor legibus.
Phil. Si uiribus, non iure agas, tu uiceris.

Verum

Verum suos & iura habebunt praesides.

Secus loqueris, cum tibi diem dixerò,

Coramq; iudice repetundarum egero.

Phil. Abi in malam rem posthume. an mecum putas

Hereditarias quod equò patris

Possessiones diuidas? qui me iunior

Es natu, & ordine uilior? Per Herculem

Te hoc ense malim confodere, quàm cedere.

Phil. Nec ego tibi latum (quod aiunt) culmulum

Cessurus sum. nec ensibus me territas.

At modò silendum honore pro domestico.

Præstò est enim quem patri adesse uoluimus,

Probus uir & Dei sacerdos maximi,

Præcedat hic Phil. Salue. sequamur intrò, ne (ut

Fieri solet) pauperibus elargirier

Et exteris, plus quàm sat est, persuadeat.

Phil. Id cautum oportet maxime. Nouimus enim

Quàm tum sibi, tum cæteris quibus fauent,

Legata larga extorqueat hominum genus,

Dum morte ditem terminandum uiderint.

Eamus. aliæ en appropinquant (nescio

Quæ) foeminae, recta petentes hunc locum.

Vultusq; honestas dignitatem nunciat.

ACTVS V. SCENA II.

Trimetri. Virtus, Fides.

V Ir ipse de quo dixeram soror mea

D 3

(Quod

(Quod poscat id tua charitas nunc dicier)
Probis quidem natalibus progenitus est,
Probè educatus, rectè & institutus est,
Mecumq; castam habere consuetudinem,
Probitatem amare, uitiaq; execrarier.
Verùm puer ubi lubricam adolescentiæ
Aetatem attigit, sensum incipit labascere,
Admittere uitia, & mei obliuiscier.
Quid immoror multis, tibiq; molesta sum?
Is tandem in omne flagitium præceps ruit.
Hunc destitutum uiribus, sed & omnium
Mortalium solatio, miserata sum,
Memor fauoris pristini atq; animum indidit
Et spem salutis maximæ, si te queam ad
Clementiam (quæ solita seruare impium)
Inflexere. Ergo Fides soror charissima
Per uiscera misericordiæ Dei obsecro,
Ut huic misello apud supernum iudicem
Opem feras cuius merita uel nulla sunt,
Vel minima sunt, quò honor Dei cum gloriâ
Multiplicetur ampliter, sed & ouicula,
Pro qua suum pastor profudit sanguinem,
Per te ad salutis tramitem reducta, non
Pereat, sed habeat uitam in æuum & gloriam.
Si quid mea imbecillitas in rem tuam
Facere queat, promptam & paratam inueneris.

Fid.

*Fid. Quaeas soror quòd absq; te ociosa sit
Opera mea, ne dicam subinde mortua.
Verùm quid huic prodesse possim perfido,
Qui me quoq; olim ut inutilem reiecit, &
In luxu, honoribus, opibusq; fisis est?
Nec possum ei fore adminiculo, nisi Deus
Paterq; luminum suam per gratiam
Me denuò iam supplici restituerit.
Ad Christum enim nemo uenit, nisi quem pater
Caelestis ultrò traxerit. Sit quispiam
Qui Euangelium ei praeedicet, uidelicet
Per Christum Iesum missionem criminum,
Fortasse clementissimus pater homini
Me denuò donauerit, Quoniam quidem
Fides ab auditu, sed auditus dei
Per uerbum in animum funditur. Vir. Sic censeo.
Et sic agendum hortata sum. quin & modo
Istuc sacerdos doctor agit in aedibus.
Veni igitur, ingrediamur intrò te obsecro
Soror, antequam nos anteuortat aut Sathan
Antiquus hostis, Mors ue praesentissima.
Ut si tui sit usus, adsis proxima.
Fi. Pium est soror quod me rogas. praesequar
Nam teter huc sese ingerit modò spiritus.*

ACTVS V. SCENA III.

Trimetri. Sathan solus.

D 4 Cau-

CAusam meam scripturus absolutius
Aduersum Hecastum, hic paululum descenderi
Ne si quid insit falsitatis maximis
Facinoribus, res tota ueniat in grauem
Fœdamq; controuersiam. Abstinete uos
Quotquot theatro adestis à petulantia,
Nisi si uelitis & hos cachinnos scribier.
Primum omnium superbus est & arrogans,
Superbus est & arrogans, & arrogans,
Tum in ædibus, tum in ædibus tum in uestibus,
Tum in uestibus. Iam reliqua tacitus scripsero,
Loquaculi ne exaudiant & deserant.

ACTVS V. SCENA IIII.

Trimetri. Sacerdos, Hecastus.

Confessione iam tuorum criminum
Tandem absoluta, Hecaste muniendus es
Sacra synaxi, & unctione mystica,
Nisi te fide Christi hæsitantem inuenero,
Credis ne pro tua salute & omnium
Mortalium uenisse filium Dei
Iesum in orbem perditum, uerum Deum
Verumq; partum uirginis? He. Sic inquirunt,
Sic me quoq; legere memini. Hie. Credis ne cum
Vixisse cum mortalibus sine crimine?
Tandemq; suffixum cruci, atq; mortuum?
He. Sic inquirunt. quin & sepultum hunc asserunt.

Hie.

Hic. Respondeas pro te uolo. an' ne tu quoq;
Credis quod alij scriptitant & dictitant
De Christo Iesu filio Dei unico?

Hic. Qui credere renuam uiris grauissimis,
Scriptis suis qui hæc prodidere fidelibus?

Quis ambigat narraſſe uera Saluſtium?

Quis Liuium? quis Cæſarem? quis cæteros?

Hic. Credis ne mortuum & ſepultum, tertio
Die reſurrexiſſe uiuum à mortuis?

Hic. Et id aſtruunt Euangeliſtæ ſinguli,

Dieq; quadrageſimo palàm ſuis

Cum gloria aſſumptum fuiſſe ad æthera, &

Patris ſedere ad dexteram. Quis hæſitet

Poſſe omnia Deum ſi uelit $\omega\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\gamma\acute{\alpha}\tau\epsilon\gamma\alpha$.

Hic. Secede. nondum adhuc tibi locus eſt Fides

Hic. An non fides eſt credere? Hic. Fidei actus eſt

Credere quidem, ualiturus haud tamen tibi,

Ni ex uiuida & uera fide proceſſerit.

Nam & demones credunt, tremuntq; perfidi.

Hic. Quæ uiuida igitur eſt fides quam prædicat?

Hic. Paulatim eam (ſi intenderis) docebo te.

Credis quod omnia quæ patrauit filius

Dei unicus, tibi redimendo geſſerit?

Tibi natus eſt? tibi uixerit? tibi mortuus

Sit? tibi ſepultus, & tibi ſurrexerit?

Mortemq; tibi deuicerit? Hic. Miſerrimum

Me predicat. Quanto magis enim hæc replicas,
Tanto magis mihi dolorem exaggeras
Barathroq; desperationis admoues,
Qui his omnibus per sordidam uitam meam
Me reddidi indignissimum. Nam scio equidem,
Quod non sibi (qui iustus est) uerum suis
Cultoribus, cunctisq; peccatoribus,
Qui ueritate ab agnita se sceleribus
Non denuo immergere pestilentibus,
Foedissimis, grauissimisq; Hic. Ades fides.
Nam conscia sceleris in Deum amissi, metu,
Et poenitudine mens uiri iam tangitur.
Fid. Hæc tria quidem, Cognitio nempe criminis,
Horror gehennæ, & poenitentia, leta sunt
Veræ salutis omnium primordia.
Iam perge, ut in Deum excites fiduciam.
Hic. Credis ne sanctam Ecclesiam, & omnium
Fidelium communionem? He. Maxime.
Hic. Carnis quoq; resurrectionem? He. Maxime.
Hic. Et uitam in æuum gloriosam? He. Maxime.
Hic. Quid igitur articulum unicum, qui insertus est,
Remissionem criminum agre creduis?
Putas Hecaste, quod is pater qui te semel
A morte, cui te addixerat, per unicum
Gnatum suum redemit, omnibus tuis
Tibi remissis criminibus haud possiet

Tibi

Tibi denuo laxare quamuis maxima
Tua scelera, & primæ salutis reddere?
Cui subest cum uoluerit posse omnia?
He. Poteſt quidem qui omnia poteſt, poteſt quidem
Mi domine condonare ſi uelit: ſed hæc
Obſtat mihi ſcelorum meorum enormitas,
Quæ iram tremendi iudicis mihi prouocat.
Poteſt quidem, ſed qui uelit, qui iuſtus eſt?
Heu quod reliqui te improbè Virtus mea,
Sine qua ſalutis nil mihi ſpero reliquum.
Vir. Non frangat hæc te res Hecaſte. nam fide,
Neglecta uirtus eſt tibi recuperabilis,
Te doceat hoc paſtor tuus uerbo Dei.
Hic. Virtus quidem ſemper Deo accepta eſt, tamen
Non ſine fide, nec abſq; miſericordiæ
Fiducia. Mi Hecaſte, non credis
Vt maximum ſic optimum? Num maior eſt
Illi potentia Hecaſte quàm clementia?
Cur uelle non ſperas tibi miſererier,
Quem poſſe prædicar tibi remittere?
Credis ne tam remiſſionem criminum,
Quàm Chriſtum & ortū, et paſſum, et in cruce mortuum?
Non hæc perinde ac illa pars fidei tue?
Chriſtus ne ob hoc natus, cruentus, mortuus,
Vt criminum remiſſionem credas?
Neq; hoc modo eſt credendum ei quod poſſiet,

Sed &

Sed & quod omnibus sibi fidentibus
Velit remittere, immo quod remisit.
Si corde enim credas, quod ore fateris, ut
Quòd pater Iesum à mortuis reuocauerit,
Seruaberis, nec imminet periculum.
Hc. Pie mones, & lachrymas mihi excutis
Durissimo. Sed quà uelit qui iustus est?
Permittat impunita tanta flagitia?
O si mihi persuadeas Hieronymè,
Erga me ita beneuolentiam Dei mei,
Quemadmodum omnipotentiam persuadeas,
Aequanimius (quamuis amarā & horridam)
Mortem imminentem exciperem, & alacrius
Profectiōni accingerer. Hic. Iam asta Fides.
Ostendero tibi, Deoq; propitio
Persuasero. Quomodo uelit, qui iustus est,
Obieceras. Per Christum Iesum filium
Suum unicum respondeo, quem in hoc pater
Demisit orbi perditō, quò ostenderet
Magnum suum erga nos fauorem & gratiam,
Vsq; adeò nanq; diligebat perditos,
Vt filium suum unigenitum mitteret,
Quò omnis qui in illum creduat, non occidat,
Sed uita in eum gaudeat. Posuit enim,
Qui iustus est, iniquitates omnium
Nostrum innocenti in filio, quò mortuus

Vnus pro hominibus omnibus, mortem abolet
In singulis. Quod ergo ego, quod tu quoq; &
Quod singuli, uel qui ante nos fuere, uel
Sunt, uel futuri sunt, Deo peccauius,
Id omne in uno filio in cruce mortuo
Abolebitur, si lapsi in hunc crediderimus,
Omnem si in hunc fiduciam posuerimus.
Nam sic tulit nostrum omne delictum suo
In corpore, ut iam nulla sit damnatio
Nobis reliqua, qui Christo Iesu nitimur.
Nec habeat in iustis pater quod puniat,
Pro quibus in horridam necem illum tradidit.
Fuge ergo Hecaste ad Christum Iesum, & spem tuam
Fiduciamq; totam in illum colloca,
Per quem tuorum criminum (si credis his)
Mox assequere remissionem, & gratiam.
He. Certon' mihi istuc astruis Hieronyme?
Hie. Certissime nil hæsites Hecaste. Nam
Verbum Dei haud quaquam potest fieri irritum.
He. O mi Deus, uideor renatus denuo.
Tribuat tibi Deus uicissitudinem
Mi Hieronyme. quia nisi tuo fretus forem
Ex institutionibus solatio
Paulominus habitaret anima mea dolens
Ad inferos. Mi domine Iesu, credo te
Meæ salutis gratia in cruce mortuum, &

Sangui

Sanguine tuo meum soluisse debitum.

Tu solus es mea uita, mea fiducia,

Tu solus es mea salutis anchora.

Respice pater mitissime in faciem obsecro

Christi tui, spinis uide caput oblitum,

Fossas manus, fossos pedes, membra lacera,

Vide uulnera, uide profluentem sanguinem,

Nec iudices, cui redimendo perditio

Oppignerasti in morte uitam filij.

Hic. Ne dubita Hecaste, per hanc fidem iam solueris

Ab omnibus quibus obligaris debitis.

Dominus tuas iniquitates translulit.

He. Credo. Sed est quod adhuc parit mihi scrupulum,

Mors horrida, atq; aspectus atri demonis

Quis terribilius (inquiunt) nil hominibus,

Post paululum quos adfuturos arbitror.

Hic. Aderunt profecto, at eis fidem atq; $\alpha\gamma\epsilon\tau\lambda\omega$ tuam

Indiuiduas comites tuas opposuero,

Quae in omnibus periculis te munient.

Si languida est Virtus, Fides ualidissima

Ipsam tibi suffulciet. Virtus Fidesq;

Adeste huic, uobisq; fidentem amodo

Aduersus hostes obstrepentes protegite.

Abeo. uale. reuertar ut te muniam.

He. Valeto doctor optime. actutum redi.

Adeste nunc Virtus mea & Fides mea,

Liceatq; paulum mihi uos alloqui.

ACTVS V. SCENA VI.

Trimetri. Mors, Sathan.

SAthan quid agis? Sat. Ago quod mihi conduxerit.
Quoadusq; te morabor improba bestia?
Dum tu pararis annus est. Mor. quid obfui?
Sat. Quid obfui inquis belua? Viden' sacrilegum
Qui hinc exijt? cuius timeo susurrio
Hæc (te morante) elapsa præda nunc meis
Est dentibus. Tu ingrata prorsus meis
Beneficijs, quæ per me in orbe amplissima
Imperia dilataueris. nam te Deus
Ab initio non condidit. Succurrat hoc,
Quòd me inuidente homini sato, ubi iam lapsus est,
Tu primum in orbem ingressa sis, & hæctenus
Grassata in omnes, pauculos post nauscam
Mihî glutiendos admoues. atq; ò utinam
De te queam me ulcisci. Mor. Tu me Sathan
Ingratitudinis arguis, cum & ipse sis
Ingratior me multò & impudentior.
Quotquot tibi uoranda milia defero,
Minus tibi immemori obtulisse iudicor.
Vt interim non exprobrem, quòd ne quidem
Vnum bolum deglutias, quem non tibi
Præmanderim. Verùm tuo insaturabili,
Quòd pauciores ingeramus rictui,

Non

Non imputandum nostræ erat socordie.
 Quoniam Leo qui exilijs ex Iuda tribu,
 Is regna nostra plurimum turbauit, &
 Vtriq; nostram maximam cladem intulit.
 Nam mors mihi, tibiq; morsus factus est.
 Scuire in animas solita simul & corpora,
 Vix modo sinor scuire nuda in corpora.
 Quos tu quoq; impellere solebas ad tua
 Nullo uetante tartara, hos si Christus hic
 Defenderit, te inuito ad æthera transuehet.
 Sat. Verum est soror, cessent querere inutiles,
 Rem nostram agamus, ut hæcenus consueuimus.
 Iuuenibus insidiamur & silicernijs.
 Nullum sinamus (si queamus) omnium
 Hinc euolare, nec migrare ad æthera.
 Et in hoc scelesto id exigamus primulum.
 Præibo, tuq; me sequeris postea.
 Nam cum illo erit mihi longa controuersia.
 Mor. Vade interim hic mihi stimulus acueendus est.

ACTVS V. SCENA VII.

Trimetri.

Hecastus, Fides, Sathan, Virtus.

Solaris atq; roboras me mea Fides,
 Putas ne mortuus homo rursus uiuet, &
 In hac mea uidebo carne Deum meum?
 Fid. Videbis oculis his die nouissimo,

De putri & arido excitatus pulucre.
Canene enim tuba resurgent mortui
Corruptione liberi nil hæsita.
He. Non hæsito. Quid igitur obstat quo minus
Mori audeam, & carnem sinam hanc putrescere?
Fid. Nihil. He. Nihil timendus hostis
Teterrimus, quem adesse iam præsigio?
Nihil ipsa Mors? cunctis pauenda (ut inquirunt)
Mortalibus? Fid. Paucant ij qui sine fide
Post scelera postq; flagitia hinc tandem emigrant.
Tu fidito. Nam his hostibus me opposuero, &
Te protegam. He. Hui monstrum horridum & obuia Fides,
Fid. Contra crucem nullum ualeat periculum.
Signo hoc uetabo, hostemq; propulsabo. tu
Fidito. Quid astat hic cruenta bestia?
Hem, sta foris. nihil hic tibi negocij.
Sath. Nihil est quidem tecum mihi negotij ð
Perfida, sed iste scelestus est meus. Fid. tuus?
Quo iure? Sat. Quo? legum Dei transgressor est,
Meisq; paruit hætenus, quemadmodum
His codicillis ueteribus, nouis quoq;
Probabo. Fid. Lege. Sath. Primum omnium superbus est
Et arrogans, tum in edibus, tum in uesibus.
Lamargus est, scortator est, adulter est,
Oppressor est, detractor est, derisor est,
Odiosus est & inuidus. donat nihil,

Orat nihil, ieiunat dum uigilat nihil.
 Nihil boni unquam gessit, at semper mali
 Quamplurimum. Hæc præcipua capita criminum
 Sunt: cætera articulatiùs sub ultimo
 Examine, & coram supremo iudice
 Citauero. Hæc meum hunc fore satis arguunt.
 Virt. Satis arguunt mendax Sathan hunc fore tuum,
 Qui ueritatis admodum parum obijcis,
 At falsitatis plurimum? Sat. Qui plurimum?
 Virt. Nihil boni unquam gessit (ut tantum tibi
 Respondeam pseudographe) in pueritia,
 Vel prima in adolescentia? quando nihil
 Præter Deum & probitatis exercitia in hoc
 Deprendere potueras? Quid? an nil interim?
 An non uel hoc in tempore est uirtus uiro
 In uoto, & in opere, modo uita sit comes?
 Num opus bonum dolere, flere, & credere
 In Christum Iesum, ut nunc uides? Sath. Tacebitis
 Ne uirulente & perfide? Negare non
 Audebitis, quin ipse hæc admiserit.
 Loquatur ipse. Num tua hæc facinora sunt?
 Nonne hæc patraisti scelera? quid submurmuras?
 Quod conscientia dictat, eloquere palam. He. Heu,
 Fides mea, omnia teste conscientia hæc
 Mea facta sunt. Actum est salute de mea,
 Nisi tu adiuues. Fid. Fide, & file. refellam enim
 Tibi cuncta quæ obiecit, uel obijcere queat

Coram superno iudice. He. O utinam queas.
 Fid. Fide, & sic in spe nanq; & in silentio
 Tua fortitudo erit. He. Silebo. Fid. Heus tu Sathan,
 Omnem tuam calumniam probat irritam,
 Quia iustus est neq; talis est, qualem arguis.
 Sath. Non est? Negare non potest, quin omnia hæc
 Multoq; pluria his scelera patrauerit.
 Pseudographum me neutiquam probaueris.
 Fid. Probabo. nam si talis aliquando fuit,
 Nunc iustus est. Sath. qui iustus est? quo iure? quo
 Iudice? quibus meritis? quibus precijs? quibus
 Ve pœnitentiæ operibus? Fid. Simul omnibus
 Respondeo. Habet hic aduocatum apud patrem
 Et iudicem supremum, Iesum filium
 Illius & iustissimum & piissimum.
 Huius quidem iusticiam & omnia merita,
 Sua arbitratur, atq; se iustum æstimat.
 Sat. Quid illi & huic commune ais? Fid. multum quidem
 Modum per omnem. Iure nanq; duplici
 Regnum patris sui Iesus hic sibi uendicat.
 Primum quod hæres est deinde quod etiã
 Merito suo, sanguine suo, morteq; sua,
 (Cum iustus esset, & neci prorsus nihil
 Deberet) hoc iure optimo potitus est.
 Iure altero suam sibi cum patre suo
 Hereditatem uendicat, uerum altero

Hecaston hunc, quia pius est, iustificat, &
Per gratiam sibi coheredem facit.
Sath. Ergo ne Deus iniustus est, qui scelera tot
Et tanta non ulciscitur? Fid. Plane ultus est
Et grauiter ipso in filio, quem pro omnibus
Peccantibus acerbissime morti crucis
Contradidit. quò omnes qui in illum credunt,
Non occidant, sed uita in eum gaudeant.
Hic credit. ergo iustus in fide sua
Te inuito in eum cum Deo uicturus est.
Sath. Victurus est? Non dixeris in ultima
Discussionè iudicis, ubi singula
Et dicta, & acta, & cogitata exactius
Obtrusero. Fid. Ne glorieris nam pari
Quo nunc, tua argumenta tunc refellero
Dilemmate. Sat. Hei, conatus est meus irritus.
Vah, $\omega\iota\varsigma\iota\zeta$ execranda, quantum obes mihi
Tua $\alpha\pi\iota\varsigma\iota\alpha$. O si te potissim ulcisci, & his
Te dentibus uelut hanc schedam discernere.
Fid. Fuste abi, descende in atra tartara.
Nam mox Hecastus ad astra scandet lucida.
Sath. Propulsus hinc, uidebo si ne alijs queam
Imponere, ubi prothotypon hoc reposuerim
Tuto in diem nouissimum. Iam mors adest,
Passura mecum mox repulsam (ut arbitror)
Non disparem. Nam sacrilegus hic è paxide

Sua (uti solet) egro uita edulia porriget.

Aditumq; letho neutiquam latum sinet.

Latebo in hac cauernula, quò conspicer

Mortii quid aduentus ferat serotinus.

ACTVS V. SCENA VII.

Trimetri. Philomates, Hieronymus.

Mortem imminere debili præ sagio

Ex pulsu, & atro lotio. Quid sacrificus

Moratur, ut patri prius synaxin &

Sacram unctionem porrigeat? Sed eccum cum,

Cum Acolyto bone spei adolescentulo.

Hiero, Salue Philomathe. Phil. saluus es. Hie. Qui sese habet

Pater ager? an'ne spes aliqua salutis est?

Phil. Nulla est, ut atrum hoc lotium, atq; languidus

Arteriarum pulsus indicant. subi

Tectis celeriter, ne probro nobis fiet,

Si non sacris munitus hinc decesserit.

Profecto enim Mors ipsa præsentissima est,

Et horror illius mea artua concutit.

Hie. Sequere. Phil. Præi.

ACTVS V. SCE. VIII. *Trimetri.*

Mors, Fides.

S-At distuli iam tempus est,

Vt spiculum in hunc Hecastum acutum torqueam.

Cui hæcenus (quanquam Sathan egerrime

Tulit) data est dilatio, At iam sentiat
Quam rigida nostra imperia sunt. equo pede has
Ditissimi pulsabo, ut ædeis pauperum.
Hecaste Hecaste, aperi fenestram, Mors adest.
Fid. Quis pulsat improbè has forcis? Tu belua?
Tu omnem familiam territas? Mor. Ego pulsito.
Ego territo omnes pro mea libidine.
Fid. Tyrannidis, non iuris hæc præsumptio.
Mor. Hoc iure dominor omnibus uiuentibus,
Nedum hominibus, quorum modo hunc, modo alterum
(Non aliter atq; pastor ouiculas suas)
Deglutio. Fid. Atqui istuc lupi, haud pastoris est.
Scioq; futurum, quòd ruct regni tui
Pars altera. Violenta nulla diutina
Mor. Nunquam futurum suspicor. Sed alteram
Quam tu mihi partem auferendam suggeris?
Fid. Regni tui partes duas experti erant,
Quosq; Adam præuaricator seuerat,
Vtrascq; diras atq; formidabiles,
Gemina tyrannide nempe mortem duplicem,
Et corporum primam, & secundam spiritus
Præsentis illam, & hanc futuri seculi.
Mortem secundam filius Dei abstulit,
Dum se uiuente te quidem in cruce mortuus,
Viuusq; te inuita regressus ab inferis
Mors tua fuit. Tum æternitatem sustulit

Tue tyrannidis omnibus, qui partem habent
 In prima & va. s. c. a. Mor. Qua anastasi putas?
 Fid. Qua quemadmodum de te triumphans filius
 Per gloriam patris sui surrexit, ut
 Ita per fidem ipsi suscitati à mortuis
 Operibus, in nouitate uitæ obambulent.
 Hanc partem habens Hecastus hic, quanquam eger est,
 Minas tuas deridet & stimulos tuos.
 Mor. Deridet? at iam sentiet quàm temerè ea
 Deriserit. Fid. Deridet, & scitissimè.
 Mortem quòd hanc uitæ sciat portam fore.
 Cupiens resolui erga stulo, & Christo frui.
 Certò futurum præsciens, corpusculum hoc,
 Licet putrescat maxime, nouissimo
 Tamen die resuscitandum ad gloriam.
 Vbi tunc erit stimulus tuus? ubi tunc erit
 Victoria tua & arrogantia? An' ne tunc,
 Quæ nunc uidere in corpora hæc grassarier,
 Destructa erit regni tui pars altera?
 Nonne in tua uictoria absorbeberis?
 Ingredere nunc, & omnibus neruis tuis
 Grassare in hunc. Non obfuisse uideberis,
 Sed profuisse plurimum, cui gloriæ &
 Vitæ perennis tramitem patefeceris.
 Mor. Videbo mox quid possiem. Quàm plurimos
 Video interim, qui magna de se iactitant,

At posteaquam ad praelium peruenerint,
Conterriti dilationes postulant.

Fid. Qui audacia suisq; freti uiribus
Tibi congregari uolueris, talia perpeti
Non ambigo. Veruntamen qui cum Fides
Pugnauerit, tua non pauebit spicula.

Mor. Tum ergo congressura mecum in praelium?

Fid. Congrediar, atq; cliens minas per me tuas
Irriserit. Mor. Me obtundis his sermonibus.

Si sic agatur, inuocandus est Sathra.

ACTVS V. SCENA IX.

Trimetri. Hieronymus, Hecastus, Fides, Virtus.

A Vdisti Hecaste quemadmodum pro te Fides
Certauerit munitus insuper es sacris

Mysterijs. caue expauescas hostium

Horum timorem eneruium, sed ab angelis

Confide te carnis solutum uinculis

Mox euehendum in alta refrigeria. He. Sic

Fido Domine. letusq; mortem aspexero,

Tantoq; itineri alacriter me accinxero,

Sciens me Iesum habere coram iudice

Summo & patronum & aduocatum strenuum.

Sed te obsecro Fides mea & Virtus mea,

Ne deseratis me ultimo in discrimine.

Fid. Non deseram uel hinc euntem, uel patris

Summi tribunal iudicis cum accesseris.

Vir. Nec ego fide suffulta modò te deseram.

He. Euge, adsit huc cruenta Mors, & ut eximat

Me ergastulo, sua uibret in me spicula.

Fid. Præsentè sis animo ipsa mors nunc ingruit.

ACTVS V. SCE. X. Trimetri.

Mors, Fides, Hecastus, Sathan.

Vbi est homo tanta tumens superbia,

Vt audeat minas meas & spicula

Animo uolenti interritoq; excipere? Fid. Adest.

Nec est superbia hæc uel arrogancia,

Sed in Deum fidei bonæ constantia.

En tibi hominem. Mor. Moriturus es. He. Et id expeto.

Fid. Responde ei uoce ut uales, nihil hæsitans.

He. Nihil hæsito, sed languido uox deficit.

Fid. Sic inquires: Fera bestia sitibunda Mors,

Non timeo te, aut ictus tuos. He. Non timeo te, aut

Ictus tuos. Fid. Nil metuo acutam cuspidem.

He. Nil metuo acutam cuspidem. Mor. Nihil? He. nihil.

Mor. Quo fretus auxilio? Heca. Fide. Mors. Hei. Fid. Sed

gaudeo

Nunc emori. He. Sed gaudeo nunc emori. Fid. Et

Cum Christo in æuum uiuere. Mor. hem tabesco iam. H. Et

Cum Christo in æuum uiuere. Mor. Haud consto mihi.

Fid. Corpus meum licet modo imputrescat in

Sterquilinio. He. Corpus meum licet modo

Putrescat in sterquilinio. Fid. Credo die

Novissimo resuscitandum ad gloriam. He. Euge,
Ad gloriam. .Fid. Quapropter in manus tuas
Domine Deus commendo spiritum meum.

He. Quapropter in manus tuas Domine Deus
Commendo spiritum meum. Fid. Grassare nunc
Crucata Mors, palleat os, genæ cadant,
Oculi hereant, cutisq; lurida squalleat,
Singultiat status in anhelo pectore,
Annamq; promptam ardente tandem spiculo,
Quo ictu uales, uitæ perenni separa.
De te, uelis, nolis, triumphat spiritus.

Mor. Morere caro. Fid. Euge, quietum ad Abrahæ sinum
Ab angelis deducta mens, nobis quoq;
Comitantibus sursum euolat. Mor. Fides Fides
Malefida, quàm mihi & Sathane incommodas.
Confusa sum. Sath. Victi sumus. fugiamus hinc.

ACTVS V. SCE. XI. Trimetri.

Philoponus, Cognati, Amici, Vxor cum familia.

Heu heu tribules, flete Hecastum mortuum.

Cogna. Quid ais? Hecastus mortuus? Ami. Quid
clamitas?

Phi. Hecastus est mortuus, & huic saligno mox

Loculo inferendus est. Ami. Hecastus mortuus?

Eheu mi Hecaste, doleo quòd te amisimus

Virum integrum, & in omnibus amicum strenuum.

Cog. Quis contineat à lachrymis, tanto uiro

Tam nobili, tam diuite, & iuuenta florido
Suis adempto? Ami. Et morte tam subitanea,
Vbi uxor est? ubi liberi? Phi. Mæroribus
Se macerant in edibus miserrimè.
Eccos simul familia tota proruit,
Suffusa lachrymis. ualete. Cog. Proh dolor:
Tibi dent Dij cognata nostra Epicuria &
Gnatis tuis in his dolendis casibus
Letam uicissitudinem. Epi. Heu uiduata sum
Viro optimo infelix mulier. Heu me, uiro
Meo optimo uiduata sum. Am. Nos quoq; uiro
Fidissimo. Iam quiq; pullis uestibus
Studebimus operirier, quò post die ab
Hinc tertio digne exequamur funera.
Cog. Dignissime exequias uiro apparabimus,
Non auro parcemus uni aut alteri.
Atq; utinam eum queamus huc reducere
Mille aureis, & has redimere lachrymas.
Phil. Dulcis mihi affectus patris lachrymas ciet.
Phil. Quid ni excitet? totus quidem uideor mihi
In lachrymas resoluier. Epi. Proh proh dolor,
Quis det meis oculis perennes lachrymas,
Aut sempiterna flumina, ut cordis mei
Ter maximos queam dolores prodere? Anc. Heu,
Te ploro Hecaste mortuum. An. Heu, quis non fleat
Te amice Hecaste mortuum? quis non fleat?

Epi.

Epi. O amica lumina, labra blanda, amabiles
Genæ, ut modo tenebricosa, pallida, squalida?
Vt cuncta membra corporis flacciditas? Heu
Dolor dolor. quin' ipsa pro te mortua?
Sic separas charissimos amara Mors?

ACTVS V. SCENA XII.

Tranctri.

Hieronimus, & Græx.

Quis planctus iste inordinatus mulier est?
Quis liberi & reliqui uiri, quis planctus hic.
Id scire uos de dormientibus uolo,
Vos (inquo) quos Christiana roborat
Merito fides, ut non perinde ac ceteri,
Vite quibus spes nulla, contristemini.
A mortuis si credimus quod filius
Dei excitatus est, per illum nos quoque
Præmortui de puluere excitabimur.
Quandoquidem dominus Iesus in die
Nouissimo descendet in tuba Dei è
Cælestibus deum resurgent mortui.
Nam tuba canet cælestis, & qui dormiunt
Corpore resurgent integro. Nihil igitur
Tristemini uestro de Hecasto sub fide
Hac Christiana mortuo, sed hoc magis
Letamini, quod absolutus corporis
Molestijs, in pace Christi dormiat.

In regeneratione reddendus quidem ad
Vitam omnibus Christi in fide morientibus.
Epi. Ergone uita residua est morientibus?
Hic. Residua, non iustis modo, sed & omnibus
Qui post peracta scelera redeunt ad Deum,
Per poenitentiam. Lib. Ergo post furta & supra
Sperabimus uitam beatam cum Dijs?
Hic. Sperabitis fide atq; poenitentia.
Cog. Sperabimus ne & nos? Hic. Item sperabitis.
Am. Nos itidem? Hic. Idemdem. Neq; est acceptio
Personae apud Deum, sed omni in gente, qui
Timet Deum & operatur ea quae iusta sunt,
Acceptus est ei. Hinc simul respiscite,
Et corrigite quod in Deum peccastis, ut
Cum uenerit iudex die nouissimo,
Non ad necem, sed ad perennis gloriae
Vitam resuscitauerit mercamini.
Ad quod nihil lachrymae haec ualent, nec luctus hic,
Nec pulla uestis, nec cucullus prominens,
Sed uitae honestae melior institutio.
Phil. Recte mones uir omnium pijsime.
Linquamus omnem hunc apparatus splendidum,
Linquamus omnem luctum inanem & lachrymas,
Moresq; nostros corrigamus pristinos.
Si multo amceniora uitae munia
Post hanc calamitatem morantur in fide,

Spe & charitate Mortuos, quid residuum est.
Nisi ut hunc diem cum patre agamus mortuo
Latissimum? non in cibis & poculis
Grauiores, natura quam poposcrit,
Nec tympanis & organis, sed maximas
Deo exhibendo gratias. Viro pio
Congaudeamus intimis affectibus,
Et absq; pompa inutili exequias pias
Patri paremus mortuo. Gr. Optime mones.
Congratulemur mortuo, & domino Deo
Dignas agamus gratias. Hic. Sic expedit.
Phil. Assentior. Procede Detre ex ædibus
Tantisper huc, dum quod uolo ex te scisciter.
Procedat atq; Oeconomus huc. Oec. Oeconomus hic.
Det. Et Detrus hic. iam sciscitare quod uelis
Breuiter, quod haud abesse licet obsonijs. s
Phil. Quid? adhuc ne plene cocta sunt ob onia?
Det. Iam cocta sunt, uerubusq; detrahenda sunt.
Iube ingredi cito quos uelis accumbere.
Phil. Iubebo. abi. fac singula expedita sint.
Det. Curabitur. Phil. Tu Oeconome paululum foris
Morabere, ut dicas uale. spectantibus.
Oec. Curabitur. Phil. Cognati & alij amicali,
Quos mane pater ad uesterum conuiuium
Vocauerat, nobiscum ad ipsum ingredimini.
Ut quod gula paratum erat, sumamus hoc

Frugaliter non absq; honesto gaudio
Gr. Sequimur. præ i. Oc. Vos qui aduolastis impigri ad
Nostra hæc theatra, tum uiri, tum foemine,
Adite nunc uestras domos sine remora.
Nam Hecastus hic quem morte cæsum exhibuimus,
Non ante tertium diem tumulandus est.
Valete cuncti, & si placuimus, Plaudite.

F I N I S.

Agg8889

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

. . . . .